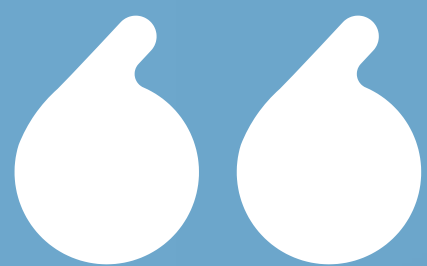

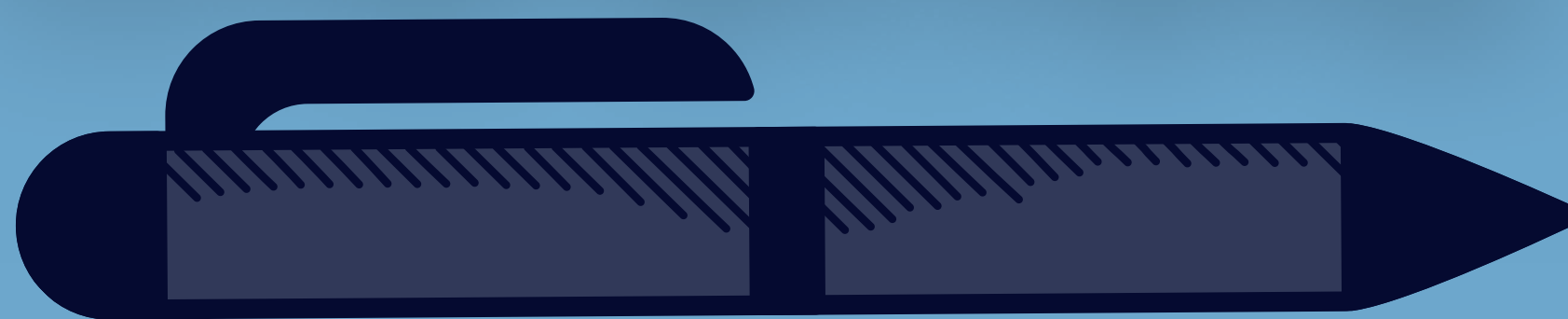
KNIŽNICA PRE MLÁDEŽ MESTA KOŠICE

LITER **V** ÁRNE

KOŠICE

29. ročník

ZBORNÍK OCENENÝCH PRÁC

2024

POSUDOK POETICKÝCH PRÁC OD JÁNA GAVURU

TÉMA: STRETNUTIE, KTORÉ MI ZMENILO ŽIVOT
TÉMA: DOBRODRUŽSTVÁ NETOPIERA PIERRA

Milé malé poetky, milí malí básnici...

Už dávno som nebol taký zvedavý na vaše básničky, ako vo chvíli, keď som sa dozvedel, aké témy pre vás pripravila dlhoročná guru súťaže Markétka Andričíková. Keď som si prečítal, že prvou témou je Dobrodružstvá netopiera Pierra, v hlave sa mi rozbehol kolotoč všetkého, čo o netopieroch viem. Vedel som, že sa živia hmyzom, že žijú v dutinách stromov a pri lietaní používajú radar, aby nenarazili do prekážok v tme. Spomenul som si aj na jedného netoPierra, ktorý nám raz vletel cez okno do kúpeľne a trvalo mi dve hodiny, kým som ho naviedol k oknu späť. Všetky moje pokusy vyhnať ho poľahky obišiel a potom na mňa zo skrinky ceril zuby... Nech už som si predstavoval čokoľvek, vy ste to všetko ešte predstihli. „Ako nazvať netopiera, / čo sa v meste poneviera? / Odčítajte z mojich pier, / je to Pierr – netopier!“ Takto veselo ste sa viacerí chopili témy a povodili ste nás po jaskyniach, po Paríži, doslova po celom svete. Bola to dobrodružná básnická jazda a ja som sa pri nej cítil chvíľu ako v prírodopisnom a potom zasa v dobrodružnom filme.

Prekvapením bola pre mňa druhá téma: Stretnutie, ktoré mi zmenilo život. Najmä tým, že príspevkov k nej bolo trikrát menej a že sa viac objavovala u starších zo žiakov a žiačok. Ukazuje sa, že poézia je nielen na hranie, ale vie povedať aj vážne veci. Väčšina autorov píšucich na tento námet si dokázala spomenúť na takéto stretnutie – či už to bola prvá láska, pevné kamarátstvo, domáce zvieratko, ktoré sa stalo nerozlučným sprievodcom chlapca alebo dievčaťa, ale – mohlo to byť aj stretnutie so samým sebou. A práve táto nečakaná zápleтка, keď sami seba vidíte inými očami, sa stala pre mňa tou najzaujímavejšou básňou. Nezabudnite si ju v zborníku nalistovať...

Pre obidve témy platí, že ste si dali záležať a využili ste svoje postrehy a osobné skúsenosti. Nebolo veru ľahké zvoliť si spomedzi básní tie, ktoré treba ohodnotiť ako najlepšie. Cenu získali predovšetkým básne, kde ste hľadali nové riešenie pre všednú situáciu, keď ste objavili originálny nápad, kde ste vyladili rytmus tak, že znel ako hudba a nie ako bicykel s drnčiacimi blatníkmi. Ocenenie tiež získali básne, kde ste si dali záležať aj na tom, aby ste po napísaní básne ešte niekoľkokrát po sebe prečítali a opravili to, čo si ešte nejakú opravu žiadalo. Keďže básne sú krátke, záleží na každom vybratom slove. Na záver ešte krátke povzbudenie, ktoré opakujem síce každý rok, ale na jeho platnosti sa nič nezmenilo. Hľadajte, skúšajte, experimentujte a nebojte sa čítať už napísané knihy. Pozrite si, ako to pred vami urobili iní. Nie preto, aby ste to od nich odpisovali, ale aby ste sa popri nich dozvedeli, čo všetko sa ešte pri písaní dá urobiť.

Možno sa vám zdá, že sa ako porotcovia trochu opakujeme, ale za tých pár rokov, čo sme pri tejto súťaži, sa pravidlá čítania a písania nezmenili. Stále na to treba odvahu a chuť pokúšať jazyk, aby vydal svoje literárne plody. Blahoželám oceneným a nezabudnite sa všetci opäť zapojiť do budúceho 30. ročníka literárnej súťaže. My sa na vás a vaše diela tešíme už teraz.

Srdečne pozdravuje,

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD. Inštitút slovakistiky a mediálnych štúdií
Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

POSUDOK POETICKÝCH PRÁC OD MARIÁNA ANDRIČÍKA

TÉMA: PREČO V DÚHE NIE JE ČIERNA?

Veľmi dobrou nahrávkou na smeč pre začínajúcich autorov bola tohtoročná otázka „Prečo v dúhe nie je čierna“, pretože päťdesiatpäť básnických odpovedí na ňu svedčí o tom, že táto téma ich naozaj zaujala. Pravda, nie všetky odpovede boli básnické v pravom zmysle slova, našli sa však medzi nimi také, ktoré ma zaujali nevšedným, originálnym spracovaním, zmyslom pre fantáziu, obrazotvornosť alebo básnický tvar. Vzhľadom na znenie témy sa dalo očakávať – a to očakávanie sa aj splnilo –, že v mnohých textoch sa bude opakovať jeden a ten istý model uchopenia témy, a to postupný opis jednotlivých farieb a ich významov s didaktickým alebo mravoučným záverom, teda napr. červená evokuje vášeň, žltá šťastie, no čierna symbolizuje smútok alebo noc a do dúhy nepatrí. Treba však povedať, že aj pri tomto prístupe sa dali nájsť originálne spracovania, napríklad poukaz na subjektívne vnímanie farieb alebo prekvapivá pointa, v ktorej čierna farba akoby pripomínala čiernu dieru, čo všetky ostatné farby zhltnie.

Pri tých najlepších prácach veru nebola núdza o pekné, originálne a často a vtipné momenty. No neoceňte báseň, v ktorej sa skvie takýto verš: „Prečo trápia deviataka pred T9 básničkami z fyziky?“ Alebo báseň, v ktorej sa čierna farba z dúhy po búrke presunie z dúhy na zvieratká. Alebo báseň, v ktorej nájdete takúto peknú synestéziu (metaforu, v ktorej sa spájajú rôzne zmyslové vnemy): „Šedivá cesta do školy stáča sa do diaľky, / odkiaľ mi dúha posielala farebnú vôňu fialky“. (Keď sme pri synestézii a pri farbách, zdá sa mi, že dobrou inšpiráciou do ďalšej tvorby pre viacerých zúčastnených by mohol byť známy sonet „zázračného dieťaťa“ francúzskej poézie 19. storočia Arthura Rimbauda Samohlásky, v ktorom hrajú kľúčovú úlohu práve farby.) Zaujal ma aj originálny obraz z jednej básne, ako prvotne smutná a ponurá nálada, ktorá sa premietla do čiernej farby na papieri, sa postupne mení pod vplyvom prírody, keď slnko k nej pridá najskôr žlté hviezdy a napokon dúhové farby. Takýchto potešujúcich momentov bolo v ocenených básňach viac, čo je dôkazom toho, že poézia má aj v dnešnom pretechnizovanom svete svoje miesto, že stále je tu dosť mladých talentov, ktoré treba podchytiť a podporiť v ich úsilí. Verím, že s viacerými z nich sa tu stretne aj o rok.

prof. PhDr. Marián Andričík, PhD. Katedra slovakistiky, slovanských
filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach

POÉZIA

V Y H O D N O T E N I E

LITERÁRNE
KOŠICE
2024

Stretnutie, ktoré mi zmenilo život [hodnotil Ján Gavura]

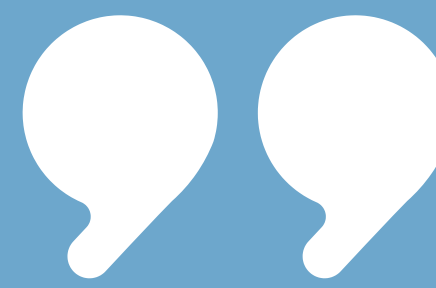
1. miesto: Lenka Starinská [ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa]
2. miesto: Patrik Daňko [ZŠ a MŠ sv. Cyrila a Metoda, Stará Ľubovňa]
3. miesto: Šimon Jerga [ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Košice]
3. miesto: Jasmína Hrivňáková [ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa]

Dobrodružstvá netopiera Pierra [hodnotil Ján Gavura]

1. miesto: Charlotte Turová [ZŠ Bruselská 18, Košice]
1. miesto: Lenka Starinská [ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa]
2. miesto: Juliana Jendrálová [ZŠ Bruselská 18, Košice]
2. miesto: Matúš Jendrál [ZŠ Bruselská 18, Košice]
2. miesto: Tomáš Pavlišin [ZŠ Polianska 1, Košice]
3. miesto: Lukáš Lešák [ZŠ Krošnianska 2, Košice]
3. miesto: Simona Puškárová [ZŠ Polianska 1, Košice]

Prečo v dúhe nie je čierna? [hodnotil Marián Andričík]

1. miesto: Alex Bega [ZŠ Drábová 3, Košice]
1. miesto: Alexandra Ráškyovná [ZŠ Bruselská 18, Košice]
2. miesto: Dávid Tresa [ZŠ Drábová 3, Košice]
3. miesto: Natália Točeková [ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa]

TÉMA: STRETNUTIE, KTORÉ MI ZMENILO ŽIVOT

1. MIESTO: LENKA STARINSKÁ STRETLA SOM JU DNES V ŠKOLE

snažím sa k neznámej
priradiť tvár
preberám o nej všetky informácie
prenášam zo strany na stranu
pravá hemisféra ľavá
dve premenné pod obočím

rovnice sa rozliezajú po zošite
dokopať sa ku koreňu
môže byť zložité

ale potom
tá nekonečná radosť
zo stretnutia

P
O
É
Z
I
A

2. MIESTO: PATRIK DAŇKO CUDZINEC

V dňoch starých a plných prachu
žil som život monotónny, v hĺbke ticha.
Moje vnútro poznalo len horkosť strachu.
Deň s nocou sa liali do kalicha.
Na stene visí majstrovské dielo,
zrazu hlas z neho ma ticho tľapká po ramene.
Neznámy muž so známou tvárou
oslovil ma po mene.
Oči, ktoré zízali na mňa späť,
mali pohľad plný pravdy,
v náručí držali neznámy svet.
Sympatický cudzinec privítal ma riadkami smiechu.
V tej chvíli zažal vo mne plameň,
nastala iskra divokej zmeny v mojom duchu.
Moje krídla odvahy sú ako kameň.
Teší ma, že to takto dopadlo.
Som rád, že som sa konečne spoznal.
Mojou terapiou bolo kúpeľňové zrkadlo.

P
O
É
Z
I
A

3. MIESTO: ŠIMON JERGA STRETNUTIE

Prvé roky v škole, to je zábava,
písmenká sa učiť, nie je námaha.
Čísla zrátam všetky hneď,
počítať viem naspamäť.

Tretí ročník, to je veda,
ypsilón sa učiť treba.
Násobenie, delenie
prináša mi trápenie.

Slovné druhy, och, joj, beda,
veď to mi už spávať nedá.
Nominatív, genitív, singulár či plurál,
keď som na to pozrel, očami som gúľal.

Druhý stupeň, nová éra,
prišli noví učitelia.
S nimi nové predmety,
skončili už úlety.

Dejepis má každý rád,
učiteľ je kamarát.
Päť otázok stále máme,
jednotky vždy dostávame.

Vedieť vzorce chemické,
je niekedy tragické.
Síra, fosfor, meď,
pokús spravím hneď.

Monitor aj prijímačky,
to sú ale naháňačky.
Mal som školu veľmi rád,
budem na ňu spomínať.

P

O

É

Z

I

A

3. MIESTO: JASMÍNA HRIVŇÁKOVÁ SAM

Raz v zime ráno,
keď husto snežilo a fúkalo,
mne sa do školy nechcelo,
stalo sa, čo stať sa malo.

Kráčam rýchlo, zima mi je veľká
a tu zrazu spoza kríka
čosi na mňa vrčí, zazerá,
svoje krásne očka upiera.

Jaj, malý psík na mňa pozerá.
Celý sa od zimy trasie,
asi dnes nemá šťastie.

Tak ho beriem, nesiem k nám,
napiť, najesť sa mu dám.
Ocko s mamkou súhlasili
a psíka mi dovolili.

Zrazu doma psíka mám,
aké meno že mu dám?
Oddnes ho volám Sam,
aby nikdy nebol sám.

P
O
É
Z
I
A

3. MIESTO: SOŇA ČANDÍKOVÁ SESTRA

už druhú zimu som jedináčik
všade biela
smutná tma
zrazu zo zeme
vykukne snežienka
nápís
na obrovskom transparente nad schodiskom
vitaj Evička
plač
oživil celú krajinu
na jabloni začína rásť nový konár

rodostrom
radostrom

teším sa
z hašterenia vrabcov
na dvore

P
O
É
Z
I
A

TÉMA: DOBRODRUŽSTVÁ NETOPIERA PIERRA

1. MIESTO: CHARLOTTE TUROVÁ VÝLET DO PARÍŽA

Všade vlhko, voda žblnká,
nenájdeš tu kúsok slnka.
Chladná temná jaskyňa,
všade plno kamenia.

Kto na takom mieste žije?
Viem to, predsa netopiere!
V noci plnia brušká krvou
a cez deň „chill“ dole hlavou.

„To hádam vážne nemyslíte?!“
ozvalo sa v temnom kúte.
„Nie sme všetci noční hráči,
niečo lepšie sa mi ráči!“
A už letí z temnoty,
dobrodružstvám naproti.
Pokojne si nocou letí,
keď tu v diaľke niečo svieti.

Všade vôkol veľkomesto,
unavený dlhou cestou,
zavesí sa na veži
na „Eiffelke“ v Paríži.

Či v Louvri obraz Mony Lisy
a či kankán v Moulin Rougei,
Notre Dame či Sacre Coeur,
rozmýšľa náš malý Pierr.

Ako nazvať netopiera,
čo sa v meste poneviera?
Odčítajte z mojich pier,
je to Pierr – netopier!

V Paríži si Pierr žije,
miesto krvi, víno pije.

P
O
É
Z
I
A

1. MIESTO: LENKA STARINSKÁ
XXX

Poviem vám dnes jeden zvláštny príbeh,
kratší ako moja výdrž v zhybe.

Keď som písala poznámky do zošita,
čo nikto nikdy neprečíta,
stalo sa, ako možno tušíš,
škrtanici narástli celkom malé uši.

Aj krídla už vidieť, jasná správa,
z machule sa práve netopierik stáva.
Za ním žiari od hviezd celá nočná obloha,
visí dolu hlavou, jeho obľúbená poloha.

Pribehol učiteľ s hnevom na tvári:
„Máme práve teraz výtvarnú vari?“
Vytrhol stranu, netopier gáni,
očnému kontaktu sa vytrvalo bráni.

Vraj: „Kto to kedy videl,“ učiteľ sa pýta,
„na matike kresliť háved' do zošita?!"

To teda nemal, aj keď je to len netopier!
Práve dostal meno! Nazvala som ho Pierr.

P
O
É
Z
I
A

2. MIESTO: JULIANA JENDRÁLOVÁ

Na Zemi žije Pierr,
je to netopier.
Má veľa zážitkov
s veвериčkou Pažitkou.

Je to správny junák,
nie nejaký chudák.
Je rýchly ako blesk,
krídlami robí: „Plesk! Plesk!”

Raz keď lietel sem i tam,
začal fúkať hurikán.
Pierr sa veľmi preľakol.
Pred očami mal hviezdičky,
ostré ako ihličky.
Vietor ho hádzal od stromu k stromu.
Aj ľudia sa preľakli,
bolo tam toľko zhonu.
Keď vietor prestal fúkať,
Pierr nehybne ležal na cestičke,
mal zavreté svoje očká maličké.

Keď sa zobudil, ležal
s obviazaným krídlom v nemocnici.
Bol taký hladný, že mal pocit,
že mu v bruchu hrajú bubeníci.

O dva týždne bol zase
ako znovuzrodený,
lietal, skákal, radoval sa,
bol proste naradostený.

Keď ide domov,
pred domom dupne nohou,
skala sa roztvorí
a vnútri je krajšie ako pri mori.

Má tam postieľku
pri žltom svetielku.
Pri svetielku veľká pec,
môže napiecť jedla kopec.

Na podlahe má krásnu vec,
tá vec sa volá pokrovec.
Krásny je, vyšívajú
rukami starej mamy.

Má rád zelenú farbu,
na stene má maľbu
zelených rastlín a stromov.
Maľbu si všimne vždy, keď príde domov.

Farba, ktorú nemá rád, je modrá,
a to preto, že tá farba je zimná.
Zima je jeho nepriateľ,
lebo vtedy musí spať, tomu ver.

Má brata Gaslyho
každý deň vidí ho,
býva vedľa v skale,
ktorá je tam stále.

Pierra má každý rád,
vždy sa s ním chcú hrať.
Pierr má rád detičky,
veľkých aj maličkých.

Aj ja sa s Pierrom rada hrám
a stále ho stretávam.
Býva blízko pri mojej záhradke,
tam, kde sú rastlinky prikrátke,
aby som vždy mala možnosť mu zakývať.

A aby sme sa vždy videli.
Vždy, aj keď budeme spinkať v posteli.

2. MIESTO: MATÚŠ JENDRÁL PIERROV DEŇ

Netopier Pierre
je nádherný zver.
Má veľké lesklé krídla,
ako keby boli z mydla.

Chlpatú má tvár,
holiť by sa mal.
Ale sa mu nechce,
na žiletku repce.

Pazúry má veru riadne,
keď mu do nich muška padne,
nemá viac nádeje žiadne,
Pierre sa na ňu díva hladne.

Netreba mu vidličku,
v prstoch ju má, v malíčku
a muškinu dušičku
uvidí až v nebíčku.

Dá si ešte zo päť mušiek,
zapije ich šťavou z hrušiek
a po dobrej večeri
do jaskyne zamieri.

Tam na strope chladnej diery
visí brloh netopierí.
Čaká ho celá rodina,
lebo skorá hodina
volá netopiere dnu
a slnko bude každú chvíľu tu.

Celý deň tam chrapkajú,
iba v noci lietajú
a hoc svetlo nemajú,
prekážkam sa vyhýbajú.

Keď sa cez deň zobudia,
tak sa nikdy nenudia,
v diere hrajú naháňačky
podľa sluchu, poslepiačky.

A keď slnko v noci zájde,
rozletia sa po lese,
kto čo počas letu nájde,
do jaskyne prinesie.

P
O
É
Z
I
A

2. MIESTO: TOMÁŠ PAVLIŠIN DOBRODRUŽSTVÁ NETOPIERA PIERRA

Z povaly, domova čudného zvera,
vykukla hlava netopiera Pierra.
Čudné by nebolo na tom nič, áno,
ak by však nebolo neskoro ráno.

Zvláštnym je on členom svojho rodu,
rebel Pierre zažiť chce aj dennú dobu.
Dost' už má nočného chytania múch,
slnečných ulíc zažiť chce ruch.

Užívanie denného mesta zhora,
nie je to v DNA nočného tvora.
Nedbajúc pravidiel svojho klanu,
kašle na princípy letového plánu.

Cez deň to v meste náramne žije,
vypnem si radar, veď načo mi je.
V opojnom rozmare slobodne letí,
skončí však v účese odutej tety.

Tu už sa končí sranda celá,
keď dopadne ruka na netopiera Pierra.
Vypnutie radaru chybou je preveľkou,
dostal aj po hlave tetkinou kabelkou.

V takomto prípade, dámy a páni,
pomôže iba holič s nožnicami.
Nechce byť spojený už s touto paňou,
len poslušne visieť doma dole hlavou.

Takým dobrodružstvám vyhnúť sa chcel,
cez deň už nelieta netopier Pierre.
Poviem vám, priatelia, zažil som veci,
v puberte koniny robíme všetci.

P
O
É
Z
I
A

3. MIESTO: LUKÁŠ LEŠČÁK NETOPIER PIERRE

Na svet prišlo netopierča,
bol to chlapec a nie dievča.
Rodičia už premýšľali,
aké meno by mu dali.

Ty náš malý netopier,
po dedovi budeš Pierre.
Detstvo krásna doba bola,
čas však letel, prišla škola.

Ako lietať, loviť mušky,
zvládnuť i letecké skúšky?
To všetko sa učil Pierre,
náš kamarát – netopier.

Keď v mládenca vyrástol,
nevestu si vyhliadol.
A tak prišla netopierka,
meno mala pekné – Vierka.

V jaskyni sa spoznali,
keď dole hlavou viseli.
Lebo všetky netopiere,
prezimujú v tmavej diere.

Na jar, keď von vyletia,
na hmyze si pochutia.
Pierre a Vierka – láska veľká,
už je svadba netopierska.

P
O
É
Z
I
A

3. MIESTO: SIMONA PUŠKÁROVÁ DOBRODRUŽSTVÁ NETOPIERA PIERRA

Bol jeden kostol v Lodine,
v malej slovenskej dedine.
Ten kostol vysokú vežu mal
a niekto sa v nej ukýval.
Neznámy tvor menom Pierre,
malý, tučný netopier.
Veľké zvony hrajú mu do uší
a jeho to tak veľmi ruší.
Chce ísť preč od tých zvonov,
nájst' si niekde nový domov.

Tak odletel preč a keď uvidel stajne,
pomyslel si, že mu tam bude fajne.
V stajni kôň, čierna hriva,
za ušami už trošku sivá.
Pierro vletel dnu, na koníka sadol,
ten podskočil, vykopol a netopier spadol.
Smutný a boľavý zo stajne odlieta,
pri koňoch určite už bývať odmieta.

Letí dole dedinou,
takmer sa zrazí s gazdinou,
ktorá muža z krčmy volá:
„Fero, nech si raz-dva doma!“.
Gazda dvere otvára,
Pierro mu vlieta do pohára.
Gazda v ruke pivo mal,
Pierro sa v ňom vykúpil.
Kričí gazda, piští Pierro,
rozbrechal s aj pes Nero.
Že to riadna sranda bola,
potvrdí aj školáčka Lola,
ktorá šla po dedine práve,
keď netopier skončil vyliaty v tráve.

Otrepal sa, letí preč,
zbadal riekku obďaleč.
To je krása a tiež toľko stromov
tam bude isto môj nový domov!
Sadol si na breh Hornádu,
sníva...a počuje SSSSSS odzadu...
Užovka! Potvora malá,
skoro nášho Pierra zožrala.

Rýchlo vzlietol netopierik,
od strachu biely ako papierik.
Vtom započul zvony zvonit',
nemusel už nikam chodiť,
spomenul si na kostol,
tam predsa nikdy nespadol,
nezmokol... nebál sa.

Čo zistil Pierro na ceste?
Že vo veži mu je najlepšie!

P

O

É

Z

I

A

TÉMA: PREČO V DÚHE NIE JE ČIERNA?

1. MIESTO: ALEX BEGA ODKAZ

Prečo v dúhe nie je čierna?
Čo sú to za otázky?
Brali sme to vôbec v škole? (Asi som chýbal.)
Prečo trápia deviataka pred T9 básničkami z fyziky?

.....
Keď vláda dažďa končí
a slnce už za chrbtom na žezlo čaká,
dúha do očí záhadne zažiari
a úsmev na tvári vyčarí...

Vtedy postoj!
Zahod' starosti!
Vnímaj lásku!
Preži radosť!

Dúha je pozdrav,
ktorý ti nebo vysielala...
Zasiela ti diamantového anjela...

Dúha je svetlo,
ktoré premôže tmu...
Poverí bielu tanečnicu,
aby vyhnala čiernu...
Pri víťaznom tanci – sleduj ju tu.

...hopká na sviežich dažďových kvapkách...
...rozchvieva, rozkvitá...
...až blankytne nežne s úsmevom rozvinie finálne rúcho...

A UŽ ŤA MÁ
...pri otáčkach, záklonoch a úkonoch...
...premetoch i saltách...
...roztancuje svoje farby...
Rozohní i tvoje telo.
Neubráníš sa jej.
Ver mi.

Jej tiene pohladia ťa láskavo.

P
O
É
Z
I
A

HĽA

Červená vašeň pier.

Oranžová radosť.

Žltá hravosť detských hier.

Zelený odlesk trávy.

Modrý dych dažďa.

Fialová dôstojnosť.

Všetky sa túlia.

Pohľadnica z neba.

Iba pre teba?

Neboj sa dažďa.

P
O
É
Z
I
A

1. MIESTO: ALEXANDRA RÁŠKYOVÁ
OBRAZ

Na kúsok papiera skúšam dnes zamknúť smútok.
Nevládzem ďalej vyčkávať na jeho ďalší útok.
Na štetec naberám farbu polnočnej oblohy,
čo sa mi škárou v okne vkráda do izby.
Ruky mi slabé padnú na nohy,
rozmýšľam, čo si kto o mne zas pomyslí.

V očiach ma pália čriepky ostrej tmy,
do ktorej sa túžim dávno tajne skryť.
Na štetec naberám odtiene polnočného neba,
no ani v jednom z nich sa neukrýva neha.
Cestu do školy nakreslím svojou linkou na oči,
dnes cítim túžbu svoje kroky úplne inam otočiť.

Aj keď už dávno nie je noc, únava zmáha telo.
Mraky mi prišli na pomoc, dokončiť moje dielo.
Nakreslia čiernou maskarou, čo ukradli si z mihalníc.
Na papier mŕtve potoky, čo stiekli z mojich bledých líc.

Vánku sa asi nepáči, čo ukrýva môj obraz,
rozfúkal všetky nakreslené chmáry.
Slnko cez kvapky dažďa číta si môj odkaz
a celkom sa mu darí.
K tej čiernej noci stvorenej na papieri maľuje žlté hviezdy.
Navzdory všetkému mi neprestalo veriť a oživí mŕtve kresby.

Šedivá cesta do školy stáča sa do diaľky,
odkiaľ mi dúha posielala farebnú vôňu fialky.

Z ponurých potokov, stali sa modré jazerá.
Z nich živá voda darujúc dúhe pestrosť vyviera.
To iba človek občas podľahne vábeniu cesty čiernej,
Slnku však navždy zostanú dúhové farby verné.

P
O
É
Z
I
A

2. MIESTO: DÁVID TRESA
PRUHOVANÁ ZEBRA

Teplé slnce vykúka
po tichulinkom daždi...
Dúha plná množstva farieb
klenbu leta zradostňuje navždy.

Úsmev aj mne vyčarí.
Veru, vždy je tak!

A dúha?
Sa všetkým zdraví:
„HELLO! GUTEN TAG!“

Tmavé mračná sa však valia!
Búrka silnie! Zúri!
Vietor junák razom urval!
Čiernu farbu z dúhy!

Ukradnutý kolor búrka nevrátila späť.
Maľovala na zvieratká...
V dúhe jej už niet!

Pruhovaná zebra
Koník
Puma
Mačka
Drozd
Panda
Vrana
Ba aj krava!
SÚ OČIAM PRE RADOSŤ.

P
O
É
Z
I
A

3.MIESTO: NATÁLIA TOČEKOVÁ
XXX

lastovičky si
z dúhy zbalili čiernu
nosia ju na krídlach
mesiac ju z nich zbiera do svojej izby
smutná tapeta na štyroch stenách
ľudia tu často zablúdia
radšej sa motajú pod pouličnými lampami
aby dovideli na polnoc
spisujú klebety
rodiacemu sa dňu
ten si pamätá všetky farby
staré priateľky
ktoré ruka v ruke behajú pomedzi kvapky
a rýchlo sa tratia v slnečných lúčoch

dokým si lastovičky nerozmyslia
že si chcú vymeniť
farbu fraku

P
O
É
Z
I
A

POSUDOK PROZAICKÝCH PRÁC OD MARKÉTY ANDRIČÍKOVEJ

TÉMA: STRETNUTIE, KTORÉ MI ZMENILO ŽIVOT

Celý náš život sa dá vnímať ako príbeh mnohých stretnutí. Najskôr sa stretávame so svojimi rodičmi a blízkymi príbuznými, potom prídu priatelia, spolužiaci, učitelia, prvé lásky, či kolegovia. Každé takéto stretnutie môže byť výnimočné a môže náš život ovplyvniť. Ale aké stretnutie náš život doslova zmení? Na túto otázku sa usilovali vo svojich prozaických prácach odpovedať aj naši mladí súťažiaci.

Keďže všetci mladí autori sú ešte žiakmi základných škôl alebo osemročných gymnázií, viaceré ich príbehy sa viazali na stretnutia v škole, v kolektíve rovesníkov. Niekedy do zabehnutého kolektívu prišiel nový spolužiak alebo zaujímavá spolužiačka a zrazu sa zmenila atmosféra v triede alebo sa zmenila situácia rozprávača či rozprávačky. Takto komponované príbehy sa často dotýkali aj otázok outsiderstva alebo prvých lások.

Niektorí mladí autori alebo mladé autorky v podobnom duchu zaznamenávania reálnych udalostí alebo okolností písali o stretnutí so svojimi idolmi – športovcami, hudobníkmi, či obľúbenými youtuberami.

Na reálnom základe boli vybudované aj príbehy o stretnutiach so zvieratkami (najčastejšie túlavými psíkmi), ktoré sa potom stali rodinnými miláčikmi. V jednom takom príbehu sa dočítame o stretnutí rozprávačky s koňmi, ktoré ju naučilo nielen jazdeckému umeniu, ale aj správnej starostlivosti o tieto majestátne zvieratá.

Mnoho realisticky modelovaných príbehov smerovalo aj k hlbšiemu etickému posolstvu (o vzájomnej pomoci a porozumení), no v takýchto prípadoch je vždy dôležité všimnúť si aj literárne kvality textu. Jedným takým pozoruhodným a autentickým bol text, ktorý prinášal príbeh o stretnutí s príslušníkmi marginalizovaných skupín, čo mladého rozprávača prirodzene priviedlo k zásadnému uvedomeniu si ozajstných hodnôt života a medziľudských vzťahov.

Iná skupina textov sa dotýkala skôr fantastických či fantazijných stretnutí – s dávnymi predkami, alebo potomkami z budúcnosti. Aj z týchto textov však často zaznieval apel na korektné správanie, vzájomné porozumenie. Mnohé fantasticky ladené príbehy pracovali aj s tajomstvom, riešením záhad, odkrývaním zvláštnych stôp či znamení.

Každý deň sa s niekým stretávame, ale nie každý deň o týchto stretnutiach uvažujeme ako o niečom nezvyčajnom či dokonca „osudovom“. Skutočnú hodnotu stretnutí si niekedy uvedomíme až neskôr. Ja si však už teraz uvedomujem, aké radostné boli moje stretnutia s mladými autorkami a autormi, a zároveň dúfam, že ich ešte bude veľa. Pri knihách, pri textoch, pri príbehoch.

Markéta Andričíková

doc. Mgr. Markéta Andričíková, PhD. Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach

POSUDOK PROZAICKÝCH PRÁČ OD PETRA KARPINSKÉHO

TÉMA: DOBRODRUŽSTVÁ NETOPIERA PIERRA

Kde bolo, tam bolo... vlastne bolo to na mojom balkóne. Úplne vzadu v rohu pod stropom žil jeden malý netopier. Nevie, či sa volal Pierr, pretože som sa ho na to nestihol spýtať. Nikdy sme sa totiž spolu nerozprávali, pretože sme sa akosi stále míňali. Keď som šiel spať, on sa práve vydával na lov a naopak, keď som sa ja chystal do práce, on sa ukladal k spánku. Spočiatku som dokonca ani nevedel, že je to skutočný netopier, lebo vyzeral len ako čudná chlpatá guľôčka bola prichytená na mojej balkónovej stene. Až keď som sa pozrel pozornejšie, zistil som, že je to Batman, pardon, netopier. Cez deň som ho občas pozoroval a premýšľal som, čo taký netopier môže v noci zažiť. Býva jeho život nudný alebo naopak je plný dobrodružstiev?

Odzrazu som z Košickej knižnice dostal kôpku súťažných prác, ktoré všetky písali o Dobrodružstvách netopiera Pierra. Len čo som sa do nich začítal, zistil som, že netopierí život môže byť fakticky napínavý.

Súťažiaci najčastejšie písali o dobrodružstvách, ktoré Pierr zažil počas svojich ciest po svete, ale aj po Slovensku. Potom to boli fantastické príbehy o nebezpečenstvách v tajomných jaskyniach, často spojených s hľadaním pokladu, či bojov proti strašidelným nepriateľom. V iných prácach zas netopiere, podobne ako ľudské deti, navštevovali školu, kde sa učili napríklad lietať a po vyučovaní zažívali dobrodružstvá s kamarátmi.

Po prečítaní každej práce mi napadlo, čo by na ňu povedal môj balkónový netopier, ale myslím si, že by sa mu určite všetky páčili. Veď deti ich napísali originálne, s veľkou dávkou talentu a fantázie. Možno by som sa s netopierom aj poradil, ako mám súťaž vyhodnotiť, no zasa spí a ja ho nechcem budiť, v noci ho totiž isto čakajú nejaké dobrodružstvá. O oceneniach som preto rozhodol sám

doc. PhDr. Peter Karpinský, PhD.
riaditeľ Inštitútu slovakistiky a mediálnych štúdií
Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

POSUDOK PROZAICKÝCH PRÁC OD PETRA KARPINSKÉHO

TÉMA: PREČO V DÚHE NIE JE ČIERNA?

Občas mám pocit, že môj balkón je kúzelný. Už som spomínal, že v rohu pri stene býva netopier, pravidelne naň chodievajú aj holuby, s ktorými sa vždy pohádam, lebo mi na balkóne urobia strašný neporiadok. Z môjho balkóna tiež dovidím na školu, v ktorej pracujem, ale keď sa zadívam lepšie, vidím aj Prešovskú kalváriu a lesy okolo nej. Ak je vonku pekne, na balkón mi svieti slnko. V noci zas môžem pozorovať hviezdy. A občas, keď náhodou prší a v kvapkách vody sa odrazia slnečné lúče, postavím sa na balkón a sledujem dúhu, ktorá sa ako most klenie cez celú oblohu. Dúha sa mi veľmi páči, ale nikdy mi nenapadlo zamýšľať sa nad tým, prečo v nej nie je čierna farba. Ešte dobre, že mi prišla ďalšia kôпка súťažných prác, v ktorých sa mladí spisovatelia písali presne o tejto záhade.

Dúha sa v ich predstavách často spájala s rozprávkovou krajinou a aj farby dúhy mohli byť vílami, prípadne bájnymi kráľovkami. Dúhu v detských príbehoch nakreslili nadaní maliari či vytvorili blázniví vedci. Všetky práce o dúhe boli naozaj farebne fantastické, ale zaujali ma hlavne tie, v ktorých autori a autorky pochopili dúhu, či čiernu farbu ako istú metaforu života a napísali takmer reálny príbeh.

Podobne ako pri pohľade na dúhu nemožno povedať, ktorá jej farba je najkrajšia, aj ja som mal taký pocit počas hodnotenia súťažných prác. Ktorá z nich je tá najzaujímavejšia? Napokon som sa rozhodol tak, ako som sa rozhodol, ale to neznamená, že ostatné dielka sa mi nepáčili – práve naopak.

doc. PhDr. Peter Karpinský, PhD.
riaditeľ Inštitútu slovakistiky a mediálnych štúdií
Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

PRÓZA

V Y H O D N O T E N I E

LITERÁRNE
KOŠICE
2 0 2 4

Stretnutie, ktoré mi zmenilo život [hodnotila Markéta Andričíková]

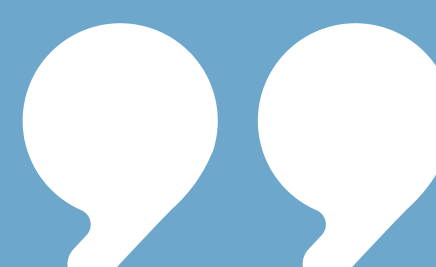
1. miesto: Martin Langer [ZŠ Tomášiková, Košice]
2. miesto: Lenka Kozubová [ZŠ Krosnianska 4, Košice]
3. miesto: Viktória Koščová [ZŠ Bruselská 18, Košice]

Dobrodružstvá netopiera Pierra [hodnotil Peter Karpinský]

1. miesto: Maurício Valenčák [ZŠ Trebišovská 10, Košice]
2. miesto: Soňa Ričhvalská [Spojená škola, ul. Dominika Tatarku, Poprad]
2. miesto: Simona Šebeková [ZŠ Krosnianska 2, Košice]
3. miesto: Maxim Blanár [Gymnázium, Trebišovská 12, Košice]
3. miesto: Zuzana Hugáňová [ZŠ sv. Košických mučeníkov, Košice]

Prečo v dúhe nie je čierna? [hodnotil Peter Karpinský]

1. miesto: Tereza Gardianová [ZUŠ, Považská Bysrica]
1. miesto: Alžbeta Králová [ZŠ Trebišovská 10, Košice]
2. miesto: Barbora Kecerová [Evanjelické gymnázium J. A. Komenského, Košice]
2. miesto: Alfréd Martin Krajňák [Spojená škola, ul. Dominika Tatarku, Poprad]
3. miesto: Boris Gamrát [Spojená škola sv. Košických mučeníkov, Košice]
3. miesto: Gabriel Gallay [ZŠ Gemerská 2, Košice]

TÉMA: STRETNUTIE, KTORÉ MI ZMENILO ŽIVOT

1. MIESTO: MARTIN LANGER

Možno niekomu zmení život, keď stretne pápeža, prezidenta, primátora, dôležitého vedca... Možno niekto iný má zmenený život, keď stretne svojho vyvoleného, svoju vyvolenú, s ktorou chce ostať celý život... Možno niektorí ľudia za stretnutie života považujú už narodenie a stretnutie s vlastnou mamou... A všetci títo ľudia majú určite pravdu. Mňa určite zmenilo aj prvé stretnutie s mamou, len si to nepamätám. Určite ma zmení aj keď stretnem svoju vyvolenú, len si to ešte neviem predstaviť. A čo sa týka pápeža, prezidenta, primátora, dôležitého vedca, ktovie, možno s niekým takým aj chodím do triedy. Pár adeptov, či adeptiek by sme určite mali a celý náš kolektív mi dosť výrazne ovplyvňuje život.

Teraz však vážne. Stretnutie, na ktoré neviem zabudnúť a ktoré mi zmenilo život, aj keď sa občas nechávam uniesť a nie je to vidieť, sa udialo cez letné prázdniny v roku 2023. Začalo sa leto. Pre mňa to bolo synonymum toho, že bude sedieť za počítačom, či tabletom, či telkou, či nintendom, či na telefóne a občas sa nechám vyrušiť a vytiahnem bicykel a pôjdem s kámošmi na hambáč do McDonaldu, alebo sa niekde flákať po meste, pôjdeme na kofolu a budeme si užívať pekný čas, vreckové, a proste čas bez školy. Ale keď u nás doma ja niečo mienim, väčšinou to moja mama zmení. Môj nápad na trávenie leta sa jej zdal úplne absurdný. Najprv mi v pokoji povedala, že čakala, že si každý deň niečo prečítam, že si urobím jeden diktát, niečo vyrátam z matematiky a pre istotu si začnem prechádzať učebnica z ďalšieho ročníka. Čo vám poviem, moja mama je asi Marťanka. Nezabudla sa zatváriť, že až ľutuje, že mám aj tablet, aj telefón, aj počítač, aj nintendo a že proste nemôžem celé dni presedieť na technike. Našli sme kompromis. Sľúbil som jej, že jej občas pôjdem pomôcť do práce.

Ráno sme vstali skôr, ako sa na leto patrí, nasadli do auta a vybrali sa do práce. O pár minút sme boli na hrboľatých cestách, drkotalo s nami a onedlho mama zastala. Rozhliadol som sa okolo seba a zdalo sa mi priam nemožné, že chce mama vystúpiť a že to očakáva aj odomňa. Neviete si predstaviť ten neporiadok. Zastali sme na smetisku, vlastne priamo v odpadkoch. Toto robí moja mama? Smetiarku? A ona je doma schopná sa rozčuľovať, že nemám upratanú izbu, keď každý deň vidí toto? Nerobila si srandu, ona ozaj do špiny vystupovala. Či som chcel, alebo nie, musel som za ňou, mali sme dohodu.

Asi päťdesiat metrov sme sa predierali odpadkami a blatom až sme uvideli ďalšie smetisko. „Sme tu. Zaklopeme na každý dom, zistíme, kto je doma a poprosíme ich, nech prídu trochu upratať, že sme doniesli veľké vrecia,“ povedala mama a vydala sa cez smetisko k smetisku.

Dom? Aký dom? Kde vidí mama nejaký dom? Asi sa od tepla pomiatla. To boli moje myšlienky. Videl som len staré kartóny, na nich nahádzané staré otrhané deky, sem tam nejaké staré látky, všade brechajúcich psov, neskutočné kopy neporiadku, často vyššie ako ja a na to množstvo hmyzu, ale nikde žiaden dom. Až tu zrazu.... Z tých kartónov začali

vyliezať ľudia, psi ich upozornili, že niekto prišiel. A teraz vidím, že niekde sú o tvrdé kartóny upevnené dvere. Tak toto sú domy?

Asi vám nemusím hovoriť, čo bolo ďalej. Upratovali sme do večera, naplnili sme dva veľké zelené kontajneri a výsledok ani nebolo vidieť. Košice, Jarmočná. Pomáhali nám aj chlapci ako ja. Doma – ak to môžeme volať domov – nemajú vodu, elektriku, nemajú nič. Žijú v nejakých zbúchaných kartónoch, drevách a prikrytých dekami. Tešili sa, že mama prišla s vrecami na odpad. Bolo mi fakt trápne sa ich opýtať, či majú počítač, nintendo, tablet, a bolo mi trápne, že som si myslel, že je to samozrejme. Doteraz som sa na mamu štvál, že snáď ako jediný z triedy nemám ani playstation, ani xbox.

Prečo mi toto stretnutie zmenilo život? Nevážim si viac čo mám. Mal by som si, a aj si to niekde v hĺbke duše uvedomujem, ale chápete, v bežnom živote to neviem zmeniť. Nepoviem kámošov, že s nimi nejdem hrať hry lebo iní chlapci nemajú čo hrať. Ale na druhej strane, akoby sa môj život rozšíril. Akoby som si doteraz myslel, že je iba pologuľa a až teraz som zistiť, že je to celá guľa. Nevedel som, že aj takto biedne žijú ľudia. Že sa to vôbec dá. Pochopil som, čo mama myslí každý deň, keď mi kričí, nech nie som pol hodiny v sprche a nech si vodu začnem vážiť. Doteraz mi to bolo divne, čo chce povedať, veď voda je všade. Ale ona všade nie je. Kde sa vlastne títo ľudia sprchujú? Ako chodia na wc? Kde si perú? Ako môžu žiť bez elektriny? A nie je im v zime zima?

Stretnutie na Jarmočnej zmenilo môj pohľad na život. Život nie je iba môj život. Život je aj tam, kde ma mama bežne neberie. A teraz, keď si pred našou školou kupujem v potravinách desiatu a znova je tam ten pán, ktorý strašne páchne, už sa netvárim ako predtým. Proste si len pomyslím, že ja asi doma míňam aj jeho vodu...

2. MIESTO: LENKA KOZUBOVÁ

Zazvonilo. Dnes sa dozviem výsledky z tej písomky z matiky. Nemám z toho dobrý pocit. Brali sme vynímanie pred zátvorkou, čo je podľa mňa tá najväčšia hlúposť, akú som kedy videla. Každopádne ani som tomu veľmi nerozumela, takže očakávam tak trojku alebo štvorku.

„Už ide učiteľka a drží papiere!“ zakričala Simona, ktorá pozerala, kedy príde učiteľka. Vošla do triedy ako taká veľká voda s nie veľmi nadšeným výrazom. Skvelé. Tú písomku som pobabrala na plnej čiare, ako pravdepodobne celá moja trieda. Okrem Nely – ona má furt jednotky.

„Sadnite si. Nelka, rozdaj prosím ťa tieto papiere.“ Podala jej kopu papierov, ale rýchlo z nej vybrala asi päť testov na vrchu. Keď Nela rozdala všetky, na stole nemala test ešte Simona, Nikol, Jano, Tamara a ja. Och bože. Toto dopadlo veľmi zle.

„Postavia sa tí, ktorí nedostali svoje písomky. Viete prečo ste ich nedostali?“ nastala chvíľa ticha...

„Päťky! Ako môžete dostať päťky z tak ľahkej písomky?! Ved' takú by som ani prvákom nedala!“ trápne sme tam všetci stáli so sklopenými hlavami a čakali, kým učiteľka niečo povie. Pozbierala papiere a zapisovala niečo v počítači. Tamara sa dokonca rozrevala. Nechápem. Ja by som kvôli známke nerevala, a keď, tak nie pred všetkými spolužiakmi. Tak.. ďalšia zlá známka. Poslednú dobu sa mi horšia známky z matiky. Keď rodičia uvidia tú známku v edupagi, budú hrozne naštvaní. Cestou domov som rozmýšľala, čo im poviem a dúfala som, že to ešte nezapísala. Ale kdeže! Pani učiteľka si nájde čas hneď, ako vojde po hodine do zborovne. Bolo to tam celý deň. Rodičia to už museli vidieť. Doma zatiaľ nikto nie je, takže sa vyparím skôr, ako niekto príde. Už som sa chystala sadnúť na bicykel a vtom mi zavolala mama.

„Áno mami?“ spýtala som sa hlúpo, akoby som nevedela čo chce.

„Ďalšiu päťku z matiky si dostala?! Nedokážeš sa poriadne naučiť na jednu jednoduchú písomku?! Vieš mi aspoň povedať, čo si tak dobabrala?!“ povedala mama.

„No tak chyby som mala úplne vo všetkom. Ale aj Nikol a Tamara to tak mali, a aj ostatní to mali úplne na päťku. Ja nie som jediná.“

„Toto nie je možné! Prepáč Beka, ale kým sa ti nezlepšia známky, nemôžeš chodiť von s kamarátkami. Mrzí ma to, ale budeš sa musieť viac učiť, aby si mohla mať lepšie známky. Takto to ďalej nejde.“

„Aha. Tak prepáč.“ A zložila som.

Nechcela som s nikým hovoriť. Takže nemôžem ísť von s kamoškami. Ale o stajniach nič nepovedala. Bol piatok a vonku bolo pekne, takže som išla do stajní. Akurát tam Klaudia krmila kone. Pozdravila som sa jej a išla som jej pomôcť. Ona vlastní stajne a má tri kone. Je veľmi milá a mám ju rada. Je ako moja staršia sestra. Hovorila, že vraj má nejaké prekvapenie. Tak som bola zvedavá. Zobrala som hadicu a púšťala vodu do vedier.

Akurát som dočistila boxy, keď zrazu prišlo čierne auto aj s prepravným boxom. Z neho vystúpil nejaký pán a Klaudia si s ním podala ruku. V druhej ruke mala ohlávku. Niečo tam s ním riešila a potom prišli k boxu. Keď sa otvoril box, uvidela som koňa. Bol krásny, priam

nádherný. Mal lesklú a perfektnú, čisto gaštanovú srst', krásne silné a pevné telo, dlhé tenké nohy teplokrvníka, žiarivo hnedú hrivu a chvost. Na šnupke mal veľmi peknú bielu škvrnu,

na zadnej nohe mal menšiu bielu ponožku a hrud' mu zdobil biely fl'ak. A jeho oči... jeho hlboké čokoládovo hnedé oči, tak tie boli prenádherné. Také pôvabné oči som ešte nevidela. Boli také nádherné, že keď ste sa do nich zahľadeli, akoby ste v boli v nebi. Dala mu ohlávku a odviedla ho do jeho nového boxu. Uvidel ma, pozrel sa mi rovno do očí. Bežala som

za Klaudiou spýtať sa ako sa volá.

Skôr ako som sa opýtala, povedala: „To je to prekvapenie. Kúpila som koňa. Viem, že už mám troch, ale tento je pre teba. Lebo tebe rodičia koňa ešte nedovolia, tak na ňom môžeš jazdiť a starať sa oňho.“ Ani nedopovedala, objala som ju a začala som plakať. Mať koňa bol vždy môj sen. Už od malička som mala rada kone a vždy som jedného chcela mať.

„Nie je úplne tvoj. Vlastním ho ja, ale starať sa oň budeš ty, aj jazdiť na ňom budeš ty a raz s ním pôjdeš na súťaž a potom, keď rodičom ukážeš čo vieš, možno ti ho dovolia kúpiť.“

Na chvíľu sa odmlčala no potom pokračovala: „Volá sa Kakao, má šesť rokov, vie skákať cez menšie prekážky a vie ísť cez kavalety. Je veľmi živý, rád tryská cez lúky, nie je problémový, nehryzie ani nekope a je úplne zdravý.“

Keď dorozprávala, osedlala som ho a išla som s ním na vychádzku. Mal veľmi príjemný krok, skoro som necítila, že sa hýbeme. Chcela som zistiť ako ide rýchlejšie, tak som ho popchla

do klusu. Naklusal takmer okamžite, stačilo iba jemné štuchnutie holení. Aj klus mal veľmi dobrý. Chcel ísť rýchlejšie, držala som oťažie ale on chcel ísť ešte rýchlejšie. Už sme boli v cvale, cítila som, ako z neho srší energia. Povolila som ich a prešli sme do trysku. Leteli sme ako šíp, vietor nám vial do vlasov, videla som, ako sa za nami práši. Bolo to úžasné. Tryskali sme cez lúku, pravdepodobne sme pošliapali zopár kvetov, ale na tom nezáležalo. Záležalo len na Kakaovi a na mne. Boli sme ako jedno. Tryskali sme dobrých pätnásť minút a on sa skoro vôbec neunavil, ale zato ja som už nemohla. Vycítil to, a tak sám od seba spomalil. Potom sme šli už iba v kroku, peknou lesnou cestičkou naspäť do stajní.

Doma keď som to povedala rodičom, už neboli naštvaní, proste mi nejde matika, to si opravím. Vraj im stačí na vysvedčení trojka. Boli šťastní, že mám svojho koňa, ktorý síce nie je úplne môj. Ja som tiež šťastná, že mám koňa.

Trénovala som s ním skoky a trysk asi tri mesiace, a potom mi Klaudia oznámila, že o niekoľko týždňov budem reprezentovať naše stajne v cross country.

A je to tu! Tá súťaž. Kaka pripravujú na štart. Trénovali sme na to skoro štyri mesiace, mám najlepšieho koňa, akého môžem mať, a ani kondičku nemám zlú. Vyhráme to! Ja si verím. Verím Kakaovi.

Práve mi ho priviedli. Vysadla som naňho, postavili sme sa na štartovnú čiaru a čakali. ŠTART! Kakao má krv šampióna, hneď vedel čo má robiť, vyštartoval ako šíp.

Každú prekážku sme preskočili perfektne, začo dostávame body. Sme poslední súťažiaci,

takže náš čas rozhodne o našom mieste. Už sme skoro v cieli... Sme prvíiii! Vyhrali sme! Máme najlepší čas a žiadnu prekážku sme nezhodili. Zoskočila som a tuho som ho objala. Pribehli ku mne rodičia aj Klaudia a porota mi dala pohár a medailu.

Po pretekoch sme prišli naspäť do stajní. Kaka som vyčesala, umyla som ho, ošetrila mu kopytá, vysušila a dala som ho do výbehu oddychovať. Odvtedy som s ním bola každý deň. Starala som sa oň. Rodičia si to všimli. Rok po tej súťaži mi ho dovolili kúpiť. Bol môj. Navždy. Budeme spolu tryskať cez lúky a prechádzať sa v lese a starať sa jeden o druhého.

Stretnutie s Kakaom mi zmenilo život navždy.

3. MIESTO: VIKTÓRIA KOŠČOVÁ HAPPY

Všetko sa zmenilo jedného dňa. Mala som ísť do reštaurácie, kde sme mali dohodnuté stretnutie s mojimi najlepšimi kamarátkami. Pripravila som si pekné oblečenie, pozrela sa na mobil, o koľkej mi príde autobus a vybrala som sa na zastávku. Prvýkrát pôjdem v autobuse sama! Doteraz som chodila všade s rodičmi. Dúfam, že sa mi táto cesta podarí. Mamke som povedala, že naše mesto poznám už naspamäť, takže nemám šancu stratiť sa. A aj keby! Mám so sebou mobil a zavolám jej. To by nemal byť žiaden problém. Bola som si na sto percent istá, že to zvládnem.

Zastávka nebola ďaleko od môjho domova. Stojím a netrpezlivo čakám, zababušená v hrubej bunde s kapucňou na hlave, prekračujem z nohy na nohu. Dočkala som sa! Nastúpila som a hľadala voľné miesto na sedenie. Sadla som si. O chvíľu sa autobus pohol. Nemôžem uveriť, že som to zvládla. Mala som vystúpiť na siedmej zastávke a hrozne som sa bála, že nebudem vedieť, ktorá bude tá správna. Pozrela som sa na hodinky. Bolo presne pätnásť hodín. O štvrtej sme mali dohodnuté naše stretnutie.

Piata, šiesta a na tej ďalšej vystupujem. Konečne som vystúpila! Obzerám sa okolo seba, aby som zistila, kde sa nachádzam. Chvíľu rozmýšľam, či všetko ide podľa môjho plánu. Och, predsa sa to doplietlo a ja stojím opustená na opačnom konci mesta, kam som sa vôbec nechcela dostať! Asi som nastúpila na nesprávny autobus! Ako som len mohla byť taká nepozorná?! Čo mám teraz robiť? Celé som to spackala. Vytiahla som mobil, že zavolám rodičom, aby po mňa hneď prišli. Keď sa mi rozsvietil displej, ukazoval pätnásť štyridsaťosem. Vyvalila som oči. Sadla som si na najbližšiu lavičku a bolo mi do plaču. Vedela som, kde sa nachádzam, ale nevedela som, čo mám robiť. Ako sa mám dostať na opačný koniec mesta tak, aby som to stihla do štvrtej? Po tvári mi začali tiecť slzy. Zavolala som mamke, že som vystúpila na zlom mieste. Začala ma utešovať, že je všetko v poriadku, že sa nemám čoho báť. Poprosila som ju, aby po mňa čo najskôr prišla. Sedela som tam ešte dobrú chvíľu a rozmýšľala som.

Zrazu ku mne prišiel pes. Ale nie taký obyčajný. Už vtedy som vedela, že sme si súdení. Bol to túlavý pes. Vyzeral nádherne aj napriek tomu, že bol špinavý od blata. Vzala som si ho na kolená, celý sa triasol od zimy. Začala som ho hladkať a on mi to opätovoľ úprimným pohľadom. Bol taký zlatučký! Chudáčik. Bol strašne vychudnutý, vedela by som mu spočítať všetky rebrá. Vtedy som dostala nápad! Čo keby som ho odniesla na najbližšiu veterinu? Ani som si neuvedomila a už som kráčala so psíkom na rukách po ulici. O pár minút som stála rovno pred veterinou. Vošla som dnu. Bolo tam veľa zvierat. Chorých, ale aj takých, čo prišli na kontrolu. Prišla som ku okienku, za ktorým sedela žena a opýtala som sa: „Dobrý deň. Mohla by som sa opýtať? Na ulici som našla tohto psíka, vyzereá že je chorý. Asi sa oňho veľmi dobre nestarali a zrejme ho niekto vypustil na ulicu.“ Žena sa zamyslela, potom sa náhle postavila a odišla. Sadla som si teda na stoličku. Čoskoro sa vrátila aj s doktorom. Ukázala som mu psíka. Povedal mi, že ho ošetrí a dajú mu infúziu, aby sa rýchlejšie uzdravoval. Nakoniec mi dal číslo na veterinu, aby som sa mohla informovať, ako sa môj štvornohý pacient má.

Potom som odišla preč, ale stále som bola myšlienkami s mojím novým kamarátom.

Vrátila som sa na zastávku, kde už na mňa čakali rodičia. Povedala som im o psíkovi, ale aj o tom, že môžem volať na veterinu, aby som vedela, v akom je psík stave. Celú cestu som prosila a presviedčala mamku, aby mi dovolila nechať si ho. Nakoniec sa to podarilo, ale musela som jej sľúbiť, že všetky povinnosti okolo psíka zvládnem sama. A ja som bola nadšená! Už som aj zabudla na to, že som mala stráviť večer v reštaurácii s kamoškami. Všetko som im nakoniec vysvetlila. A ako správne kamarátky to pochopili.

Každý deň som volala na veterinu, ako sa psíček má. Jedného dňa som sa konečne dočkala a hrdo som kráčala na veterinu po môjho kamaráta. A od toho dňa sme mali doma ďalšieho člena rodiny. Dostal meno Happy - Šťastný. Keď som psíka stretla po prvý raz, nevedela som, že to bude stretnutie, ktoré mi zmení život.

TÉMA: DOBRODRUŽSTVÁ NETOPIERA PIERRA

1. MIESTO: MAURÍCIO VALENČÁK

„Vstávaj už je ten deň spachtoš.“

„Nechaj ma tak, čo nevidíš, že spím?“

„Ale u..“

„Nezaujímajú ma tvoje blbé keci. Dobrú noc!“

„Dnes je 31. októbra. Je Halloween Pierro.“

„Prečo si to nepovedal skôr?“ vyletel som z postele najrýchlejšie ako som vedel.

Neostávala mi veľa času. Mal som presne 10 hodín na prípravu pred mojím úžasným strašením. Volám sa Pierro a ja s mojou rodinou máme každoročnú tradíciu strašenia na Halloween. Nevieť sa dočkať. Neskutočne ma bavia tie pohľady vyľakaných detí, prekvapených rodičov a hlavne frajerských pubertiakov, ktorí nevedia čo ich zasiahlo. Ach, nemá to chybu. Ale tento rok to bude iné. Nebudem dávať deťom do kočíkov špendlíky ani obhadzovať ľudí petardami ako obvykle. Je čas sa nad sebou zamyslieť a dobre si premyslieť svoje činy dopredu. A preto som sa rozhodol, že tento rok už tieto detinské hlúposti robiť nebudem, ale poriadne pritvrdím. Dnes bude ten najhorší deň pre ľudský druh. Celý rok som poctivo pracoval na svojom zábavnom pláne a veru majú sa na čo tešiť. Čo najrýchlejšie som dorazil do tichého lesa a začal som variť svoj odvar. Samozrejme tento historický moment treba natočiť, a tak som vytiahol kameru a spustil štart.

„Potrebujem už len dosiahnuť tú správnu teplotu, aby som mohol pokračovať. Musím sa pochváliť išiel som presne podľa receptu a ani som si z ničoho neodhryzol. Popridával som tam upíry zub, petardy, veveričí chvost, pavúčie nôžky a hadie oči z pravej kobry,“ povedal som hrdo.

„To sú oči užovky Pierro,“ ozval sa škodoradostný hlas spoza mňa.

Bol to ten najkrajší hlas aký som kedy počul. Otočil som sa a zbadal niečo krásne. Oči mi zažiarili a tam stála ona. Ha-ha-ha, dostal som vás. Snád' ste si nemysleli, že ja som romantik. Fuj.

„Čo chceš Tina? Skaziť moje plány ako minulý rok? Smola, všetko som zabezpečil. Môžeš ísť domov,“ prisahám takto pokojne som ešte nikdy neznel.

„Upokoj sa Pierro, nieže ti vyskočí oko a spadne do toho vývaru. Myslím si, že Užovkine je oveľa kvalitnejšie,“ povedala s očividnou snahou zadržat' smiech.

Tina je moja dávna „kamarátka“, ak to môžem tak nazvať. Robili sme si naprieky od škôlky. Ale to, čo mi urobila minulý rok bolo neodpušiteľné. Nikdy na ten večer nezabudnem. Možno sa vám to bude zdať absurdné, ale zjedla mi všetky petardy. Pokazila mi jeden jediný večer, kedy by som ich mohol využiť. Otočil som sa jej chrbtom a pokračoval vo svojom pláne, ako keby tam ani nebola.

„No tak netvár sa, že tu nie som. Nudím sa a chcem ti pomôcť. Aj keď neviem, čo to presne robíš.“

„Dnes večer, keď budem letieť nad naším mestom, vylejem na všetkých tých otravných ľudí tento odvar a len vtedy začne zábava. Dospelým sa zrealizujú ich najhoršie nočné mory a deti sa úplne zbláznia. Začnú robiť všetko, čo doteraz nemohli a nevedeli ako lietať, lámať stromy, čítať myšlienky a zabíjať. Bude to katastrofa z akej sa ľudstvo nespamätá,“ tuším som sa pri tom opise aj zasmial.

Čakal som, že niečo povie. Pochvalu, kritiku, hocičo. Ale ona na mňa iba zmätene hľadela. Bola úplne šokovaná.

„Preplo ti? Robíme si z ľudí srandu to áno, ale nikdy sme ich nechceli zlikvidovať. Nerob to!“

„Teraz ma už nikdy nič nezastaví Tina.“

„Nikdy nehovor nikdy!“ po dokončení vety sa postavila rovno pred mňa a z jej pohľadu mi bolo jasné, že mi to nijako neľahčí.

Našťastie som mal celú fľaštičku odvaru už dávno v taške. Rozbehol som sa rovno oproti nej. Stále som nemal jasný plán. Ako som sa približoval na jej tvári sa objavoval úsmev. Bola si istá, že ma zastaví. Pár centimetrov od jej očí som vyskočil zo všetkých síl a vzniesol sa smerom k oblohe. Toto bola moja jediná šanca na útek. A využil som ju. Tina sa nestihla spamätať z toho, čo sa stalo. Ako náhle jej to celé došlo, vyletela rovno za mnou.

„Stoj, toto nie je smiešne Pierro,“ kričala ďaleko za mnou.

Mal som jasný náskok, o tom niet pochyb. Bolo som už len pár metrov od centra mesta. O 5 minút bude polnoc, presne ako som si to naplánoval. Keď som dorazil do centra, skryl som sa za najväčší komín na Luciferovej ulici. Všade boli ľudia, ako som predpokladal. Deti pobehovali hore-dole v kostýmoch upírov a čarodejníc. Dokonca jeden kostým vlkolaka ma zaujal natoľko, že som sa skoro pozabudol. Ten chlapec mal na tvári obrovské tesáky, krvilačné oči, krásnu kožušinu a brutálne realistický chvost. Vyzeral tak, tak strašne reálne ako keby bol skutočný.

„Tu si!“ zvriskla Tina.

„Wow, našla si ma, gratulujem,“ povedal som nezaujatým tónom.

„Na čo tak pozeráš?“ opýtala sa.

„Pozri na ten kostým. Brutálny však?“

„Máš pravdu. A čo keď to je skutočný vlkolak?“

„Tí predsa žijú na opačnej strane lesa a máme zmluvu o rozdelení územia, tu predsa nemajú čo robiť.“

„Ale hranice nikto nestráži a teraz je ideálny čas, aby zapadol do kolektívu.“

Zamyslel som sa nad jej úvahami. Je možné, že má pravdu? Prečo by to vlkolaci robili? Môj plán musel počkať, toto bolo určite zábavnejšie.

„Podme za ním,“ zvolal som a Tina sa rozbehla za mnou.

Aj keď sme boli netopiere a vôbec sme nemali ľudskú podobu, nikto si nás prekvapivo nevšímal. Preleteli sme cez dav celkom pomaly. Všetci nás priam ignorovali. Neskutočné, musím sa priznať, že ma to urážalo. Kedy sa stihol vytratiť ten strach, rešpekt? Nikto na sebe ani nemal prívesok proti netopierom. Nechápal som týmto zmenám.

„Halo, vnímaj ma,“ prerušil ma Tinin otravný hlas.

To dievča mi nedá pokoja. Človek teda netopier sa už nemôže ani zasnívať.

„Objekt zameraný,“ pripadal som si ako v nejakom akčnom filme kde idem spú...

„Zobuď sa! Skoro si išiel zaútočiť na toho úbohého psa. Náš pravý objekt je tam,“ ukázala smerom doprava.

Stál presne v uličke kde by si nás nikto nevšimol. Čas zaútočiť. Tina ma zjavne pochopila. Pozrela si mi do tváre nasadila bojovný výraz a vážne prikývla.

„ÚTOKKK,“ zvraskol som.

Tina vlkolakovi narazila rovno do kľúčnej kosti a mne sa podarilo zachytiť nos. Bol v pasci. Všetko vyšlo perfektne priam úžas..

„Pierro tvoja flaštička!“ zvrešťala Tina.

Bolo neskoro. Flaštička po svojom krátkom lete pristála na zemi a praskla. Všade naokolo bol zelený prach a buchot. Začali praskať petardy, cvakať upírske zuby, syčanie hada. Nastala panika. Ľudia pobehovali hore-dole. Nikto nič nevidel. Postupne sa zelený prach začal vytrácať a zbadal som Tinu, ale zvuky neprestávali. Zbadal som jej vystrašený výraz. Po jej tmavých chĺpkoch sa spúšťali obrovské slzy naplnené hrôzou. Všetko som pokazil. Tina mala pravdu, toto je koniec. Odrazu všetko stíchlo. Nebolo počuť krik, hluk výbuchy. Bolo ticho konečne ticho.

„Pierro, si tam?“ ozvala sa Tina.

„Tu som, Tina. Kde si?“

Odrazu bola predo mnou. Ešte nikdy som ju tak rád nevidel. Rýchlosťou blesku ma objala. Zrazu sa niečo podo mnou pohlo. Úplne som zabudol.

„Vlkolak!“

„Chyť ho a poriadne.“

Dialo sa to tak rýchlo. Ani som pomaly nevedel, kde som a čo robím. Snažili sme sa vlkolaka spacifikovať, ale nedal sa tak ľahko. Musím uznať, že mal naozaj silu. Nečakal som to.

„Mamiiiiiiii,“ ozval sa detský revúci hlas.

„ČO?“ povedali sme s Tinou úplne naraz a pozreli sme sa na seba nechápavým pohľadom.

Keď na zem dopadla dotrhaná maska hlavy vlkolaka všetko sme pochopili. Nebol to vlkolak, ale chlapec. Čo najrýchlejšie sme sa z toho miesta vyparili, aby nás nikto nevidel. Zaleteli sme ďaleko až sa skalú mŕtvych a tam sme sa usadili.

„Nechápem to. Prečo môj odvar nefungoval? Čo som urobil zle?“ nechápavo som sa pozrel na Tinu.

„Ha-ha-ha-ha,“ začala sa smiať a ja som stále nechápal prečo.

„Keď si sa nepozeral hodila som do toho tvojho odvaru pár semienok z jarných kvetov. Chvíľu som len stál a nič som nepovedal. Potom som sa snažil vyčítať jej reakciu z tváre. Pochopil som, že hnev nebude mať význam, tak som na to išiel takticky.“

„Počas nášho malého výletu som si to aj rozmyslel,“ povedal som spokojný sám zo sebou a odletel som.

Tina vyletela samozrejme za mnou, ale mal som náskok.

„Možno o rok.“ Pošepol som si sám pre seba.

2. MIESTO: SOŇA RICHVALSKÁ

Na povale jedného starého domu sa usídlila rodinka netopierov. Otec Oskar, mama Matilda, dcérka Saxana a nezbedník netopier Pier .

Ten posledne menovaný a najmladší z rodinky bol poriadny nezbedník . Už sa stalo, že sa začalo brieždiť a on sa unavený uložil na spánok do cukrárne. Presne nad chladiacu vitrínu, nad nadýchané veterníky. Cukrárka Ruženka ráno zapla kávovar a vtom : „Jáj, jáj, pomóóóc !“

To jej do čela narazil netopier Pier. Milý Pier si splašene poletoval ponad veterníky, krémeše, medovníky a perníky a zúfalo hľadal únik. Keď Ruženka otvorila okno, šťastne vyletel a poloslepo, popamäti sa vrátil domov. Unavený otecko zavesený pevne nôžkami dole hlavou pod strechou ich príbytku mu len zahrozil krídlom a pokračoval v spánku .

Len čo sa zošerilo , už sa rodinka netopierov vznášala nad námestím, zhl'adúvala niečo pod zub a tešila sa z nádherného večera. Nebol by to Pier, keby pri prvej príležitosti nezdúchol . Vyletel vysoko ponad červenú strechu, potom vletel pod odkvap a ani nevedel ako, zrazu sa len ozvalo : „Cingi-lingi, cingi-lingi, cingi-lililink!“

Neuvedomil si , že naráža do triangu . Ocitol sa totiž v predajni hudobných nástrojov . Vylúdil zopár tónov na harfe, klavíri, bubne i gitare. Napokon sa uvelebil na obrovskom trombóne. A to bola veľká chyba. Jedna nôžka, druhá nôžka, pravé krídlo, ľavé krídlo, zapotácal sa a letel ako na šmýkalke kamsi dole.

„Som väzeň,“ pomyslel si , „už mi je Amen.“

Keď prišlo ráno a v zámke zaštrkotali kľúče , do predajne vošiel predavač Peter . A vzápätí za ním zákazník, ktorý zháňal trombón . Peter názorne predvádzal trombón. Chytil ho do rúk, priložil náustok k ústam, nadýchol sa, fúkol a nič ani hlások. Obracia ho v rukách, búcha po ňom . Nadýchol sa poriadne ešte raz, fúkol a Pier zacítil na chrbátiku silný tlak vetra.

„Huráááááááá, uvoľnila sa mi nožička!“ a za tónov „tramtatááááá“ a „tututúúúúú“ vyletel z trombónu pod plafón . Petrove naduté červené líca ešte viac sčerveneli z preľaknutia , keď zbadal pod stropom splašene poletovať netopiera Piera . Zobral do rúk fujaru , zaháňal sa ňou a volal : „Heš, heš“ a „Huš, heš, ideš preč!“ Našťastie sa otvorili dvere a Pier nimi ufrnkol . Celý doráňaný , obitý a unavený sa znova až skoro napoludnie vrátil domov . Otecko Oskar len rezignovane zamával krídlom a pokračoval v spánku .

Milý Pier zažíva dobrodružstvá deň čo deň , či vlastne noc čo noc? A s ním tie dobrodružstvá zažívajú chtiac, či nechtiac aj veci či ľudia, ktorí sa s ním stretnú.

2. MIESTO: SIMONA ŠEBEKOVÁ

Bol raz jeden Pierre netopier, ktorý prežil celý život sám v jaskyni. Nemal nikoho, kto by mu robil spoločnosť. Bol osamelý, a tak sa rozhodol, že sa presťahuje. Ale kam? Pravdepodobne kamsi, kde je viac rušno a kde žije viac obyvateľov. Bol tu ale jeden háčik. Pierre sa orientoval podľa frekvencii a ozvien z jaskyne. Zrak mu dobre neslúžil. Život mimo jaskyne nebude ani ľahký, ani bezpečný. No to by nebol Pierre, keby to neskúsil.

Najprv zamieril do korún stromov. Tam hniezdili vtáci. Prisadol si k jednému z nich, ktorého horko-ťažko zazrel a vravel: „Dobrý deň, prajem. Moje meno je Pierre. Rád by som sa stal vaším susedom.“ „Nie!“ vyhrkol vták. „Tu predsa žijú vtáci a ty nie si vták!“ Pierre sa začudoval nad jeho slovami. „Čo to vravíš? Jasné, že som. Ved' mám krídla presne ako ty.“ Vták prekrútil očami a začal sa vykrúcať: „No krídla, krídla... Krídla síce máš, ale čo tá srst'! Vtáci majú perie.“ „Perie?“ zopakoval Pierre, prižmúril svoje poloslepé očka a prekvapene sa zadíval na krídlo vtáka pokryté perím. „Samozrejme! Kde žiješ? Pod kameňom?!“ vtákovi dochádzala trpezlivosť. Pierre si spomenul na svoju jaskynku a odvetil: „Prakticky, áno.“ Vták si povzdychol a povedal: „Jednoducho k nám nepatríš.“

Pierre cítil, že vták si jeho spoločnosť neželal, a tak sa poberal preč. Vybral do lesa. Tam žili cicavce. Vták mu predsa povedal, že nepatrí medzi vtáky. To znamená, že patrí medzi cicavce, nie? Svojimi slepučkými očkami zazrel diviaka, ktorý neďaleko obsmrdal okolo kríka s popadanými plodmi. Pierre pristal na konári a prihovoril sa: „Pekný deň, prajem! Moje meno je Pierre. Chcem sa spýtať...“ „Jaj!“ vyľakane nadskočil diviak a dobre si prezrel netopiera. „A ty si kto? Vták skrížený s čiernou mačkou? Či nebodaj diablom?“ Pierre sa zachichoce a vraví: „Ale nie, ja som Pierre netopier a hľadám miesto, kde sa usadím a kde sa budem cítiť ako doma. Tak mi napadlo...“ nedokončil Pierre. „A prečo si neostal medzi vtákmi?“ skočil Pierrovi uždruhýkrát diviak do reči. Pierre si smutne povzdychol: „Chcel som, no vyhli ma. Vraj nie som vták.“ „To nie je pravda, ved' máš krídla, ty na sto percent patríš medzi vtáky,“ presviedčal diviak. Pierra potešilo, že aspoň niekto to vidí podobne ako on. „A aj keby si žil tu, na zemi, tie krídla z teba robia len väčší terč pre predátorov, medzi korunami stromov by sa ti určite darilo lepšie,“ uzavrel diviak. Pierre sklonil hlavu k zemi, hľadal slová, ale nevedel, čo povedať. „Dúfam, že domov nájdeš, musím ísť. Zbohom!“ rozlúčil sa diviak, nabral do papuľky plody a opustil Pierra. Ten ešte potichu poďakoval pobral sa preč.

Letel ponad dedinku. Svojimi poloslepučkými očkami si všimol, že na jednom z plotov sedel kocúr. Pierre si spomenul, ako mu diviak povedal, že vyzerá ako čierna mačka. Tak teda zletel dole k plotu a sadol si naproti kocúrovi. „Zdravím, moje meno...“ Začal Pierre no nedokončil, lebo si všimol, že kocúr spal. Obzrel sa okolo seba a vtom naň kocúr skočil. Pevne ho držal labami a dokonca doň aj jemne zapichol pazúrikmi. „A ty si kto? Nevydarená myš?“ spýtal sa kocúr. Pierre by aj odpovedal, ale od strachu jeho hlas akoby skočil späť do hrdla. „Čo je? Nevieš rozprávať?“ podpichoval ho kocúr. „Či si len nevychovaný a ignoruješ moju otázku?“ Pierre sa snažil nájsť slová: „Pardon, len som trochu prekvapený. Nečakal som, že sa po mne vrhneš.“ Kocúr nadvihol obočie a pokračoval: „Robíš si žarty? Ty si moja korisť. Nie si môj kamarát, ktorý prišiel na kávičku.“

Pierre sa už ani nepokúšal opýtať, či by kocúrovi neprekážal ako spolubývajúci. „Prepáč, že som obťažoval, už odchádzam,“ ospravedlňoval sa Pierre. „Odchádzaš? Ty máš maximálne povolené odcestovať do môjho žalúdka!“ rozkričal sa kocúr. Pierrovi sa naježila srst'. Začal rýchlo trepotiť krídlami snažiac sa vyslobodiť a nevedomky tým venoval pár rán do mačacej tváre. Kocúr zasyčal a zoskočil z plota. Pierre vzlietol a letel priamo za nosom. V tej chvíli mu bolo všetko jedno, musel si zachrániť kožu.

O pár minút doletel do neďalekého mesta. Očividne sa tu čosi oslavovalo, pretože sa tu konali trhy. Všade boli stánky, v ktorých sa predávali najrôznejšie veci. Pierre pristál v jednej uličke plnej smetí. Vtom za sebou započul šuchot, zo smetia vyliezla myš. „Čo ty tu? Tiež ideš na lov?“ pousmiala sa myš a kývla smerom k stánku s predajom syra. „Nie, ja syr nejem. Moja potrava sú myši,“ odvetil netopier. Keď to myš počula, tak stuhla. Pierre smutne pozrel do zeme a povedal: „Neboj sa. Nemám hlad.“ „Aha...chápem. Takže si tu na výlete? Cestuješ?“ vyzvedala myš. „Sťahujem sa... No zatiaľ som nebol úspešný,“ povzdychol Pierre. „To mi je ľúto,“ súcitila myš. Chvíľku premýšľala a potom nadhodila: „A kde všade si sa už bol pozrieť?“ Pierre začal smutne vysvetľovať: „Všade. V korunách stromov, v lesoch, v dedinách a teraz tu, v meste. No nikde ma nechceli. Nie som vraj ani cicavec, ani vták. Nepatrím nikde.“ Myš sa usmiala a povedala: „Nie je to tak, že nie si ani vták, ani cicavec. Skôr naopak. Si oboje. Vezmi si napríklad veľrybu. Technicky je to cicavec, no našla si miesto medzi rybami. Rozumieš?“ Pierre zdvihol zrak k myši: „Takže sa mám presťahovať do oceánu?“ Myš sa zachichotala a povedala: „Nie, len buď sám sebou.“ Medzitým sa predavač syra vzdialil od stánku. „Už musím ísť. Ale ak poletíš na koniec tejto ulice a potom zabočíš vľavo, dostaneš sa von z mesta. Poľná cesta ťa zavedie k rieke. Choď popri nej, kým nenarazíš na jaskynku v horách. Skús sa usadiť tam,“ rozlúčila sa myš. Pierre sa pousmial: „Vážim si, že sa mi snažíš pomôcť, no jaskyne sú opustené. Nechcem žiť sám.“ „Táto nie, chodia tam turisti,“ myš mu zamávala na rozlúčku, rozbehla sa k stánku a zmizla z dohľadu v dave ľudí. Pierre sa snažil porozumieť slovu turisti, potom sa predsa vybral trasou, ktorú mu myš nadiktovala.

A viete čo? Zapáčilo sa mu tam. Každý deň tam chodili ľudia, takže tam nebola nuda a taktiež tam žili aj ďalšie netopiere. Pierre konečne zistil, kým je.

3. MIESTO: MAXIM BLANÁR

V srdci temného lesa, kde mesačné lúče tancovali medzi stromami ako šepot mágie, žil netopier menom Pierre. Pierre bol statočný a nebojácny. Na rozdiel od svojich nočných priateľov, ktorí uprednostňovali bezpečie útulných jaskýň, Pierre bol vzrušený skúmaním okolia.

Keď zapádajúce slnko maľovalo oblohu v odtieňoch ružovej a oranžovej, Pierre roztiahol krídla, vzlietol a pustil sa do odvážneho skúmania neznámych hlbín temného lesa. Bol sprevádzaný jemným šuchotom lístia a jemným šumením vetra sa vznášal cez mesačnú oblohu obklopenú hviezdami, s očami prekvapenými úžasom.

Počas svojej cesty stretol Pierre množstvo očarujúcich tvorov.

Od nespútaných škriatkov poletujúcich medzi kvetmi až po staré a múdre korytnačky vyhrievajúce sa na mesačnom svetle. Každé stretnutie s rôznymi tvormi naplnilo Pierrovo srdce radosťou a pripomenulo mu kúzlo, ktoré ho neustále obklopovalo. V Pierrových dobrodružstvách však nesmeli chýbať množstvo rôznych výziev. Čelil tmavým húštinám a temným jaskyniam, ktoré sa pokúšali zdolať jeho statočnosť, odolnosť a nebojácnosť. S každou prekonanou prekážkou bol Pierre silnejší a odhodlanejší, jeho myseľ stúpala vyššie ako kedykoľvek predtým. Na svojich cestách Pierre zistil, že skutočná odvaha nespočíva v neprítomnosti strachu, ale v sile čeliť mu. A tak, s hviezdami a mesiacom ako spoločníkmi a vetrom ako sprievodcom, Pierrovo dobrodružstvá pokračovali a každú jednu noc mu prinášali nové objavy a nekonečné možnosti v zázračnom svete temného lesa.

3. MIESTO: ZUZANA HUGÁŇOVÁ

„Čože? To nie je sen? Naozaj odchádzam na cestu okolo sveta?“ pýtal sa užasnuto netopier Pierre. Jeho šéf, pán Jean, mu práve oznámil, že v ich cestovnej agentúre si ho vybrali, aby cestoval po svete a spoznával zaujímavých ľudí a čarovné miesta na Zemi.

Pierre už od malička sníval o tom, že bude veľa cestovať. Od útleho veku neobsedel na jednom mieste. Rád sa rodičom a súrodencom skrýval v zákutiach ich veľkej záhrady. Celé hodiny dokázal presedieť v korune starej jablone a pozoroval vtáky, ktoré si tak bezstarostne a slobodne poletujú po oblohe. On sa lietania dosť bál napriek tomu, že bol netopier.

Rýchlosťou blesku utekal domov oznámiť celej svojej rodine túto radostnú novinu. Už pri dverách sa nadšene vykrúcal a popritom z plného hrdla kričal: „Pôjdem na cestu okolo sveta. Juchúú!“ No až po chvíli si všimol, že všetci od tej novinky priam skameneli. Jeho mama, ktorá varila čaj, preliala celý čajník. Otec, ktorý opravoval zlomenú stoličku, pribil kliniec úplne niekde inde. Babka, ktorá zašivala roztrhané nohavice, pichla ihlou do inej látky. Všetkých to náramne zaskočilo. Po chvíli sa slova ujala mama: „Pierre, čo to má znamenať? Ty chceš cestovať okolo sveta? Kto ti to nakázal?“ chrlila mama na Pierra otázky. „Ty sa predsa lietania bojíš.“ „Nóó, šéf mi dal takú ponuku, aby som si obzrel svet.“ „Ale my, zapojil sa do rozhovoru otec, sa o teba bojíme.“ Keď sa mama pozerala na čosi smutnejšieho Pierra, pochopila, čo chce dosiahnuť. „Môžeš synček, ale musíš nám sľúbiť, že budeš na seba dávať veľký pozor.“ „Sľubujem mama, otec, sľubujem! zakričal z plného hrdla Pierre a bežal do svojej izbičky pobaliť si veci na dobrodružnú cestu. Tú svoju veľkú, preveľkú radosť nedokázal skryť. Keď išiel spať, tak sa veľmi tešil, že nedokázal ani oka zažmúriť. No nakoniec plný vzrušenia zaspal.

Skoro ráno sa netopier Pierre rozlúčil so svojou rodinou a taxíkom sa priviezol na letisko. Rýchlo sa predieral davom až dorazil ku lietadlu. Mal strach z výšok, ale teraz ho musel prekonať.

Pierre mal namierené do Egypta. Veľmi sa tešil, lebo tam ešte nikdy nebol. „Milí cestujúci, zaujmite svoje miesta.“ V tej sekunde sa uličkou predierala ježica Elenn a sadla si vedľa Pierra. Chvíľu bol nervózny, no potom sa upokojil. Bol rád, že sa bude mať s kým porozprávať. Práve sa začala jeho vytúžená cesta okolo sveta. Po asi dvoch hodinách rozprávania s ježicou Elenn a snívania, sa ich cesta skončila. Elenn mu pomohla prekonať strach z lietania. Šťastne pristáli v Egypte a rozlúčili sa. Možno sa ešte niekde stretnú. Pierre si nadšene zobral kufor a bežal dolu schodmi lietadla na pevninu. Veselo sa pobral, kde ho oči viedli. Po desaťminútovom putovaní Pierre zistil, že mu je veľmi horúco. Nečudo, keď slniečko pálilo a okolo neho bolo čosi žlté a sypké. Okolo ľudí mali niečo biele a ľahučké na sebe a viedli nejaké veľké zviera s jedným alebo dvoma hrbmi na chrbte. Úplne vyčerpaný sa spýtal okoloidúceho človeka: „Kto si a čo sa tu deje?“ „Ahoj, som Muhammad a toto je môj kamarát Onuris. Sme Egypťania, ktorí idú po vodu do púštnej studne. A čo ty?“ pýtal sa zvedavý Muhammad. „Ja som Pierre a som z Francúzska. Prišiel som tu spoznať svet. A čo je to žlté, po čom ideme?“ „To je piesok, vravel Muhammad. Tu je piesok skoro všade. Si na púšti.“ Netopier Pierre len s úžasom

pozoroval Muhammada aj okolitú krajinu. Napokon sa ho spýtal: „Počúvaj Muhammad, nechcel by si byť mojím sprievodcom?“ Muhammad odpovedal: „Vždy som chcel byť sprievodcom!“ „Nasadni na ťavu a ideme ku vode,“ zaradovane dopovedal Muhammad a išli cez veľkú púšť. O pár minút stáli pred studňou, z ktorej pili a plnili vedrá vodou. Zrazu Pierre ukázal na čosi veľké pred studňou. Boli to veľké pyramídy. „Ach áno, povedal Muhammad, to sú pyramídy. V nich sú pochovaní vládcovia Egypta.“ Len čo to dopovedal, Pierre už vliezol do jednej z pyramíd. Muhammad nestrácal čas a utekal za Pierrom do pyramídy. Išli čoraz hlbšie a hlbšie, až narazili na hrob faraóna. Dnu boli všelijaké poklady, mince. Keď vyšli von, Pierre sa spýtal Muhammada: „Kde vlastne bývaš?“ „Ja bývam za mestom v osade. Tam aj budeme nocovať. Pozývam ťa k nám domov.“

Ráno sa už Pierre musel rozlúčiť a utekal na letisko. Sadol znova do lietadla, ktoré by malo letieť na Slovensko. Počas letu si obzeral fľaštičku s pieskom a mincu, ktoré si z Egypta zobral. Lietadlo pristálo s natešenými cestujúcimi na letisku v Bratislave. Odtiaľ Pierre prešiel na Most SNP nad riekou Dunaj. Pierra zaujali najmä ľudia tancujúci na pódiu v zvláštnom oblečení. Dievčatá mali niečo na hlave. Chlapci zas niečo v ruke. A diváci jedli čosi biele a na tom boli zvláštne kúsky niečoho – asi slaninka. Načúval, o čom sa ľudia rozprávajú a vyrozumel, že to jedlo sú bryndzové halušky a tí ľudia na pódiu tancujú ľudovky a majú na sebe kroje. A dievčatá majú čepce a chlapci valašky. Podvečer zaletel ďaleko na sever a tam sa mu ponúkli, že sa môže plaviť na plti a popritom počúvať povesti o Slovensku. Ráno sa ocitol pri nejakom hrade – bol na Orave. Ochutnal bryndzové halušky, aby mal ešte energiu na ďalšie dobrodružstvá. Ďalší deň sa vybral do Vysokých Tatier. Oproti Egyptu tu bola veľká zima. Stúpал čoraz vyššie a vyššie až z jednej tabule zistil, že je na Gerlachovskom štíte. Potom dolu sa šmýkal po kufri a letel s ním až do Košíc. Aj na Slovensku sa mu veľmi páčilo. V Košiciach mu už odlietalo lietadlo do Vietnamu.

Po takmer dvanásť hodinovom lete sa Pierre dostal do hlavného mesta Vietnamu – Hanoj. Bolo tam veľa ľudí so šikmými očami a veľa pouličných obchodov. Za dongy si kúpil jarný závitok a ochutnal ryžové rezance s krevetami.

Večer sa prechádzal po meste a sledoval okoloidúcich ľudí, pamiatky. Zrazu zastal a pozeral ako omámený. Po ceste išlo hádam tisíc motoriek a mopedov rôzneho druhu. Pierre ešte také niečo nevidel. Samozrejme, vo Francúzsku sa tiež preháňalo veľa motoriek, no tu ich bolo až príliš veľa. Je na čase si nájsť úkryt na noc a pripraviť sa na zajtrajšok. Ráno ho čakal let ku Indiánom. Z lietadla vystúpil rovno pred pralesom a rieka Amazonka tiekla dolinou. Zrazu z krovia povyliezali domorodci a obklúčili ho. Vyzerali ako banda divokých ľudí, ktorí boli farebne poobliekaní. Jeden z nich prehovoril: „Mučača, mučača, netopier. Čo tu robíš?“ spýtal sa indián Veľký bizón. „Som Pierre a chcem vás lepšie spoznať. Turista, skrátka,“ povedal odvážne netopier. „Tak pod' medzi nás, mučača. Máme radi turistov,“ dopovedal indián Veľký bizón a už išli cez prales. Veľký bizón rád porozprával netopierovi Pierrovi všetko o nich. Medzitým dorazili do ich osady, ktorá bola pekná a útulná.

Len čo si Pierre položil svoj kufor ku vigvamu, do tanca ho pozvala indiánka Ribana. Pierra z toľkého tancovania už rozboleli nohy. Noc strávili vo vigvame. Pomaly začal na neho doliehať smútok, že jeho cesta okolo sveta sa ráno končí.

V lietadle naspäť domov rozmýšľal nad tým, čo všetko videl, s kým sa stretol, čo ochutnal. Bol nesmierne šťastný, že jeho šéf Jean si vybral práve jeho, aby cestoval okolo sveta. Bol hrdý aj na seba, že prekonal strach z lietania. Veľmi sa už tešil aj na svoju rodinu, ktorú dlho nevidel. Tak veľmi im chcel vyrozprávať všetko o svojej dobrodružnej ceste.

Aj keď bol Pierre plný dojmov, veľa toho videl, zažil, uvedomil si, že všade je dobre, ale doma je vždy najlepšie.

TÉMA: PREČO V DÚHE NIE JE ČIERNA?

1. MIESTO: TEREZA GARDIANOVÁ

Ležala som v nemocničnej izbe. Páchlo to tu slimákmi a na stole boli moje raňajky ktoré skončia ako väčšina nemocničných jedál. V koši. „Natália, dobré ráno.“ Budila ma naoko sestrička, aj keď vedela že už som dávno hore. Mala som vysoké horúčky a tak som skončila v nemocnici. Nemocnica bola škaredšia ako iné budovy aj keď mne to mohlo byť jedno, nevidela som farby... Existovala pre mňa len biela, sivá a čierna.

Spolu so mnou boli na izbe ešte dve dievčatá. Katka, ktorá mala zlomenú ruku a jej tato bol Nemec alebo Rakúšan, lebo na ňu rozprával len po nemecky. Po slovensky nevedel, a Katka mu musela všetko čo povedal doktor alebo sestričky prekladať. A potom tu bola Julka. Milá rusovláska, ktorá mala nejakú brušnú virózu. Obe boli v mojom veku, no veľmi sme sa spolu nerozprávali, ani sama neviem prečo.

Len čo sestrička odišla vzala som môj tanier s raňajkami a vyhodila ich do koša.

„Ani tebe nechutia?“ spýtala sa Julka. ,

„Jahodový džem je bez chuti a chleba je úplne tvrdý. Nedá sa z neho poriadne odhryznúť,“ odvetila som úprimne.

„Si v nemocnici prvýkrát?“ položila mi ďalšiu otázku.

„Bohužiaľ, nie, chodím sem na kontroly pravidelne, aj keď musím priznať, že ešte nikdy som tu nespala.“

„Ani ja. Und du? Magst du Frühstück?“

Vieš, že hovorím aj po slovensky že?“ povedala Katka otrávene, „a nenávidím nemčinu,“ dodala.

„Jasné, že viem... Práve preto to hovorím.“ Hodila po nej Katka vankúš. Julka ho hodila po Katke naspäť.

„Ale baby, nebíme sa,“ snažila som sa upokojiť situáciu, keď v tom mi vankúš pristál na tvári. Ale to už sa začala vankúšová vojna o pár minút sme všetky ležali na zemi so šťastným úsmevom na tvári.

„Podme, pozrieme sa na chodbu,“ prišla zrazu Katka s veľkolepým plánom.

„Zbláznila si sa? Keď nás uvidia sestričky budeme mať problém.“

„Neboj, nikto nás neuvidí,“ povedala som, lebo som sa na izbe už nudila a Katkin nápad mi dodal nečakanú energiu. Spravili sme si závody cez nemocnicu. Začali sme pri očnom oddelení na poschodí, potom okolo bufetu cez tretie poschodie zabočiť doľava, zviezť sa výtahom na prvé poschodie k detskej ambulancii... Pravidlo bolo, že každá musíme ísť iným výtahom.

„Pripraviť sa, pozor, štart!“ Odštartovala som preteky. Najťažšie to mala Katka so zlomenou rukou. Ja som do cieľa dobehla prvá. „Vyhrala soooom!“ Kričala som na celú chodbu.

„To nie je fér, si naozaj rýchla,“ sťažovala sa Júlia.

„Aha, baby, pozrite aká krásna dúha,“ zadívala sa na obraz veľkej ručne maľovanej dúhy na stene Katka.

„Moja obľúbená farba je modrá,“ povedala zamyslene.

„Aj moja,“ dodala Julka.

„Nemôžeš mať rovnakú obľúbenú farbu ako ja,“ nahnevala sa Katka.

„Tak dobre, tak povedzme, že moja bude fialová. Môže byť?“ „To už je lepšie,“ usmiala sa na ňu Katka.

„A aká je tvoja obľúbená farba?“ otočila sa na mňa.

„Moja? Čierna.“

„Čierna? Ved' tá ani v dúhe nie je.“

„Ale je,“ povedala som pokojne. „Ako to? Nič také nevidím,“ namietala Katka

„Veru, ani ja nie.“

„Ale ja áno. Pozri, je tu, aj tu, aj tu,“ začala som ukazovať na pásy na stene.

„Hm...ale...to je predsa červená, oranžová a fialová,“ snažila sa ma vyviesť z omylu Julka. Vtom to Katke došlo.

„Ty... si farboslepá?!“ spýtala sa váhavo.

„Áno.“

„A to akože nevidíš farby?“ spýtala sa s údivom Julka.

„Vidím, ale iba sivú, bielu a čiernu. Za tie roky som si zvykla a mám tie farby vlastne celkom rada.“

„Ako môžeš mať rada čiernu? Ved' to je smutná, zlá a škaredá farba – farba zla a smrti.“

„A odkedy je smrť zlá? Čierna je veselá a bláznivá, a ja ju vidím najlepšie. Je výrazná a je opakom bielej. Čierna je farba kontrastu a práve ona nás učí že na veci sa treba pozerieť z rôznych uhlov.“

„Myslím, že si trochu bláznivá, Natália... Ako nás farba môže niečo učiť? A navyše – nič dobré nie je čierne,“ logicky argumentovala Katka.

„Presne. Čierny je strach a hnev, a tiež všetko negatívne,“ pridala sa Julka

„Negatívne? Každá naša emócia je rovnako dôležitá nedelia sa predsa na negatívne a pozitívne. Každá má plusy aj mínusy.“

„Aké už môže mať mínusy šťastie?“ oponovala Katka.

„Si šťastná stále a bezdôvodne? Alebo si šťastná vtedy, keď ti rodičia kúpia zmrzku alebo dostaneš jednotku v škole?“

„Tak... asi skôr to druhé,“ povedala už trochu miernejšie Katka.

„Nevýhodou šťastia je, že veľa ľudí sa za ním naháňa a nevýhodou hnevu zase to, že veľa ľudí s ním nevie pracovať.“

„Hm...ale ak nás toto učí čierna prečo nie je v dúhe? Mala by tam rozhodne byť!“ zamyslela sa Julka.

„Lebo čierna je viac-menej absenciou svetla a dúha je rozložené svetlo na šesť základných farieb, a...“

„Dobre, dobre, Natália, naozaj nemám záujem o hodinu fyziky,“ naoko otrávene jej skočila do reči Katka.

„A čo keby sme ju tam pridali?“ navrhla znova Julka.

„Teraz na to nie je úplne čas, už nás určite hľadajú, ale spravíme to zajtra, dobre?“

***

Je naozaj strašidelné ako rýchlo môže prísť smrť. Ešte večer sa dievčatá šantili, no ráno bolo Natálkine telo bez života. Neodolalo horúčke ktorá sa zjavila tak náhle ako sa zjaví dúha na konci dažďa.

Julka a Katka to len ťažko prijímali. Preplakali niekoľko dní i nocí s nádejou, že sa kamarátka vráti. Nevrátila sa, a ani Julka a Katka nezostali v kontakte. Zato vždy keď videli dúhu obe si spomenuli na Natáliu a pýtali sa samé seba: „Prečo v dúhe nie je čierna?“

1. MIESTO: ALŽBETA KRÁLOVÁ

„Aha to je ona. Oblieka sa ako decko.“

„Presne. Vysvietená ako disko guľa,“ ozývali sa povýšenecké hlasy za mojím chrbtom ako keby som tam ani nestála.

Nikdy som nechápala prečo ma ľudia musia toľko riešiť. Nie v tom dobrom slova zmysle. Vždy som chcela byť populárna, stredobodom pozornosti. Síce mám jedno aj druhé, ale nie zrovna tak, ako by som si to predstavovala. Volám sa Mia, ale to nikoho nezaujíma. Myslia si, že vedia o mne všetko. Aké absurdné. Ako náhle skončí škola utekám domov a začnem vykonávať moju obľúbenú činnosť. Na trávnik si rozprestriem moju červenú kockovanú deku a ľahnem si pohodlne na chrbát. Ruky si priložím k očiam a predstieram, že mám obrovské kozmonautské okuliare, cez ktoré spozorujem každú nepriateľskú muchu v okolí. Pozorujem pohybujúce sa oblaky, nenápadný vietor, ale úplne najradšej mám dúhy. Tá ich farebnosť, tvar, dôkaz, že príroda má fantáziu. Ako málo stačí k úplnej pohode. Aj by som pokračovala keby ma nevyrušila moja sesternica Kamila.

„Kamila je tu,“ skríkla moja mama tak, že to určite počula aj naša pani suseda Mirela čo je hluchá na jedno ucho.

Pribehla som do kuchyne. Svoju sesternicu mám naozaj veľmi rada. Ona vždy bola jediný človek, ktorý ma chápal. Milovala dúhy rovnako ako ja. Boli sme doslova farebné sestry. Ale ten človek čo bol teraz predou mnou nebola Kamila, ktorú som poznala. Stálo tam úplne iné dievča. Jej krásne blond vlasy, ktoré som jej vždy závidela boli čierne ako vrana. Nechty, ktoré nosila vždy každý inej farby tiež pohltila čierna diera a o oblečení a mejkape ani nehovorím. Najviac ma zamrzelo, že už som jej na tvári nevidela ten jej krásny úsmev, ktorý vždy všetkým spríjemnil deň. Premenil sa na čiernu šmuhu, ktorá sa takmer ani nepodobala na tvar pier. Bola som zaskočená, to poviem na rovinu.

„Ka..mila?“ snažila som sa zo seba vykokať.

„Netvár sa, akoby si videla mŕtvolu,“ dopovedala túto celkom pravdivú vetu a nastal moment, teda dlhá chvíľa trápneho ticha.

„No nestoj tam a poďme do tvojej izby. Prisahám, že ešte chvíľu budem stáť a odpadnú mi nohy,“ svojím unudeným hlasom prerušila temné ticho, ktoré mi prekvapivo veľmi vyhovovalo.

Kamila poznala cestu do mojej izby, takže neváhala ani chvíľu a vybrala sa tam sama. Všetky tašky ostali na mne. Zobrala som štyri tašky do ľavej ruky a zvyšné tri do pravej. Cesta schodmi bola traumatizujúca. Nevedela som povedať, ktorá ruka ma páčila viac. Konečne som sa dopravovala ku dverám mojej izby.

„Máš to tu strašne farebné. Fuj! Bolia ma z toho oči. Môžem to dať dole?“

Kamila nečakala na odpoveď. Natiahla ruku k mojim krásnym plagátom a išla ich strhnúť jeden po druhom.

„NIE!“ skríkla som.

Ale bolo neskoro. Môj prenádherný plagát ležal na zemi roztrhaný na kúsky. Mala som pocit, že mi srdce rozštiepilo na niekoľko kúskov. Bola to prenikavá bolesť, ktorá viedla iba k plaču. Inej cesty niet.

„Kľud, nemusíš to preháňať,“ povedala bez štipky ľútosti alebo viny.

Nespoznávala som ju. Sedeli sme v izbe. Pozerali sme jedna na druhú a nevedeli sme čo povedať. Cítila som sa ako pri cudzom človeku, ktorý nič nevie o mne a ja o ňom.

„No čo ešte ťa na škole nezačali učiť, ako sa obliekať primerane na svoj vek?“ vyšlo z Kamily.

„Prosím?“ pozrela som nechápavo a zároveň zraňujúco rovno do jej svetlomodrých očí, ktoré pod tými všetkými čiernymi linkami bolo ledva vidieť.

No neodpovedala. Tvárila sa, akoby ma ani nepočula. Prekrížila si ruky obklopené zlatými prstienkami na každom prste a nahodila namyslený pohľad. Rozhodla som sa, že sa budem zabávať sama. Otvorila som dvere a rozbehla sa von. Dole v kuchyni som stretla mamu, ktorá upratovala.

„No ako to ide s Kamilou? Verím, že úžasne. Vždy ste boli najlepšie kamošky.“

„Hrôza. Úplne sa zmenila. Nemáme sa o čom baviť. Ale čo už, kto sa v dúhe rozhodne vidieť čiernu nech si ju vidí,“ dopovedala som a rozhodla som sa odísť.

„Možno jej treba ukázať ten správny uhol pohľadu.“

Zamyslela som sa. Možno mala pravdu. Ak sa ju niekomu podarilo zmeniť ja to určite zvládnem tiež. Len ju musím dostať na tú správnu cestu. Ale ako?

„Už som doma,“ ozvalo sa z chodby.

Bol to môj otec. Práve sa vrátil z obchodu. V pravej ruke držal obrovskú nákupnú tašku, ktorá bola plná rôznych dobrôt. Nevedela som sa dočkať na to, keď ju vybalí a všetci si pochutnáme.

„Nakúpil som jahody, čučoriedky, jablká, sušienky, citróny, cukríky, broskyne, marhule a maliny.“

„Urobím piknik. Dúhový. Z každej farby niečo,“ napadlo mi.

„Geniálny nápad,“ zvolali obaja rodičia takmer naraz.

Bola som nadšená, že obaja tak rýchlo súhlasili s mojím super nápadom. Z police v obývačke som vytiahla moju obľúbenú deku. Vyhrabala som starý košík na huby po babke a naložila doň všetky dobroty, ktoré ocko priniesol. Piknik priam žiaril farbami. Počas celého toho chystania som aj zabudla, že hore v izbe na mňa ešte stále čaká Kamila. Rozbehla som sa hore schodmi. Nevedela som sa dočkať. Síce som mala strach o to, či piknik vyjde podľa plánu, ale verila som v to, že všetko bude ako má. Ku dverám mojej izby mi chýbalo už len pár krokov. V hlave mi premietalo niekoľko myšlienok, ako začať konverzáciu a ako dospieť k tomu, aby tam vôbec šla. Zhlboka som sa nadýchla.

Natiahla som ruku, stisla kľučku a otvorila som dvere. Kamila ležala s mobilom na posteli a fotila sa. Robila nejaké divné grimasy, teda aspoň podľa mňa.

„Čo to robíš za divné fotky? Majú to byť nejaké vtipné selfíčka?“ zasmiala som sa s pokusom o vtip.

„Nie, ty sa do toho nestaraj! O tom nič nevieš!“

Takúto odpoveď som nečakala. Ale čo už, prispôsobila som sa.

„Na záhrade sme ja a moja mama pripravili prekvapenie. Obrovský piknik. Ideme?“ dúfala som, že povie áno.

„Keď ste si už dali tú námahu,“ prekrútila očami a vyrazila dolu schodami.

Priviedla som ju na záhradu k deke, kde bolo všetko rozložené. Videla som, ako sa jej na tvári objavoval úsmev. Dobrý začiatok. Lahli sme si spolu na deku a začali jesť muffiny. Na začiatku sme nerozprávali, ale iba pozorovali oblaky. Pohybovali sa rýchlo a mali rôzne fascinujúce tvary. Videli sme zajaca, draka, hrad, cirkusanta a mnoho iných útvarov. Keď už okolo nás prešli desiatky mrakov Kamila sa posadila a začala nečakaný rozhovor.

„Pekne si to pripravila,“ prehovorila opatrne.

Posadila som sa vedľa nej a pokračovala. Bola som rada, že sa to pohlo týmto smerom.

„Ďakujem. Je to presne ako za starých čias. Teda až na zopár zmien,“ nenápadne som podstrčila tému, o ktorej som sa chcela baviť.

„Ako to myslíš?“ tvárila sa nechápavo, ale zároveň tušila na čo narážam.

„Tvoje šaty, vlasy, mejkap prosto všetko. To nie si ty. To nie je tá Kamila, ktorú poznám.“

Na chvíľu bolo ticho. Zrejme sa zamyslela nad tým, čo som povedala. Nevedela som, ako bude reagovať.

„Máš pravdu. Sama som spozorovala zmenu, aj keď zjavne sa to nedá prehliadnuť.“

„Prečo?“ opýtala som sa zo zvedavosti a zároveň nechápavosti celej situácie.

„Nie je to ľahké byť iná. Myslím, že vieš o čom hovoríš. Nie každý to zvládne. Ty si tá silná, ale ja som nebola. Táto zmena mi naozaj veľmi pomohla. Získala som popularitu po akej som túžila a zbavila som sa tej nechcenej.“ Pozerala na mňa s prosbou o pochopenie.

Viem si presne predstaviť, ako sa k nej museli správať. Ako ku mne, možno ešte horšie. Uznala som, že asi mala pravdu. Tak som len prikývla.

„Chápem, ale pri mne by si taká byť nemusela, že?“ opýtala som sa s nádejou.

A všetko vyšlo ako malo. Prezliekli sme sa do farebných šiat a čierna išla navždy bokom.

2. MIESTO: BARBORA KECEROVÁ

Tancujem už od mala. Dalo by sa povedať, že spoločenskému tancu sa venujem skoro celý môj život. Priviedol ma k nemu môj učiteľ ešte v materskej škôlke – Erik. Správny to chlap... Jediným problémom v tomto športe je nedostatok chlapcov. Nedarí sa nám presvedčiť spolužiakov, a tak tancujeme samy a bezradne čakáme na svojich nových tanečných partnerov...

Bezradná som bola, až pokiaľ som nedostala telefonát od trénera. Pýtal sa ma nezvyčajné otázky – či mám rada prekvapenia, či som pripravená na zmenu a tak ďalej. Nemám rada, keď niekto chodí okolo horúcej kaše. Tak som sa priamo opýtala: „Čo sa deje?“ V telefóne som počula povzdych. Po chvíli však prišla aj odpoveď: „Našiel som ti nového tanečného partnera...“ jeho vetu prerušilo moje radostné zvýsknutie. Predtým ako stihol hocičo povedať, som sa poďakovala a hneď dohodla prvý tréning. Začala som si predstavovať dokonalého partnera. Vysoký, silný, vtipný... S touto predstavou som prichádzala aj na stretnutie. Tešila som sa, kedy ho uvidím. Nádych, výdych a otvorila som dvere. No prvé, čo som si všimla, boli kolesá. KOLESÁ! „Okej, to bude dobré,“ snažila som sa samu seba v hlave upokojiť. Mám partnera na vozíčku... Zopakovala som si všetko z mojej predstavy. No, vysoký vonkoncom nebol, siahal mi tak po pás. Silný asi tiež nie je, je predsa na vozíčku. A pochybujem, že bude vtipný. Chvíľu som tam len stála a premeriavala si ho. Došla som k jednej otázke: AKO? Ako s ním budem tancovať? To som vyslovila aj nahlas. Moja reakcia ho veľmi neprekvapila. Asi na to bol zvyknutý. Môj prúd myšlienok však prerušil trénerov hlas. „Barborka, toto je Adam. Je to tvoj nový tanečný partner!“ Keď si všimol môj asi nie príliš nadšený výraz, hneď dodal: „Aspoň to skúsime.“ Stále som sa z toho nevedela spamätať. Možno to je vtip... pochybujem ...

O pár dní od nášho zoznámenia sme sa stretli znova. Tentokrát však nie kvôli tancu. Náš tréner sa rozhodol v záujme nás oboch, že nás pošle spolu stráviť popoludnie, aby sme sa lepšie spoznali. Stretli sme sa v parku po škole, kde ma privítal vrúcny pozdravom. Neviem, ako to robí, ale dokáže byť milý na každého v každej situácii. Chvíľu sme sa rozprávali a potom mi predstavil svoj plán na popoludnie, nakoľko som to nechala na ňom. „Rozhodol som sa, že ti predstavím mojich kamarátov. Aby si spoznala ako...no...takí ako ja žijeme. Spolu potom môžeme ísť na zmrzlinu alebo pizzu. Ak samozrejme súhlasíš a budeš vládať,“ pozrel sa na mňa s najkrajším úsmevom, aký som kedy videla. Hoci som si nevedela predstaviť, ako sa po meste pohybuje na vozíčku, pripadal mi celkom sympatický. S ľahkým úsmevom som prikývla a potom sme sa vydali k jeho škole. Pohyboval sa celkom rýchlo. Miestami bol dokonca rýchlejší ako ja. Vtedy mi napadla otázka, odkedy vlastne takto funguje. Chvíľu som rozmýšľala, či to nie je nevhodné, ale tá otázka ma až príliš páčila na jazyku. „Ako dlho si...no vieš... na vozíčku?“ spýtala som sa a s malou dušičkou som čakala na jeho reakciu. Asi si to všimol, a tak mi venoval jemný úsmev, ktorý naznačoval, že ho to neurazilo. „Asi tak od siedmich. Tancujem už asi od štyroch a keď som sa v siedmich dostal na vozíček, nevedel som si predstaviť prestať. Nemal som ani potuchy o tom, čo budem robiť. Veď predsa, tanečníkov na vozíčku nie je veľa. A málokto o nich vie. Rovnako ako som o nich nevedel ani ja v tej situácii.“

Potom som však videl jedno vystúpenie, kde tancovali vozíčkari s bežnými tanečníkmi. To pre mňa bola záchrana. Pred mesiacom to so mnou vzdala moja tanečná partnerka – že vraj už nevládala. A tak som tu...“ jeho príbeh ma skoro dojal. Nie som však typ, ktorý sa rozplače pred niekým iným. Preto som bola celkom rada, že sme už stáli pred jeho školou. Teda v parku pri škole. Okolo lavičiek sedeli rôzne skupinky žiakov viac-menej podobné ako na mojej škole. Ale najviac ma zaujala skupinka ľudí pod stromom. Boli to vozíčkari. Nebolo ich veľa, ale vzhľadom na počet vozíčkarov na našej škole ich bolo dosť. Podľa výzoru som rozoznala, že sú z rôznych ročníkov. Keď ma s Adamom zbadali, začali nám kývať, čo mi prezradilo, že Adam už im o mne a mojej návšteve hovoril. Usmiala som sa na nich a podišla som bližšie. Adam ma predbehol a už sa zdravil s nejakým chalanom. Ja som len stála obďaleč a čakala som, kým sa všetci medzi sebou pozdravia. A potom som prišla na rad ja. Zo začiatku som sa cítila trochu nepríjemne, ale pomaly som sa začala uvoľňovať. Chvíľu sme sa rozprávali a smiali a ja som začala zisťovať, že mi veľmi pripomínajú mojich spolužiakov. „Ach!“ ťažko si vzdychlo dievča, ktoré sa tuším volá Alica. „Tak veľmi sa mi nechce ísť zajtra do školy!“ pokračovala. Ani neviem prečo, celkom ma to prekvapilo. Neviem, vozíčkarov som v podstate doteraz vnímala ako niekoho, kto nemôže mať rovnaké starosti ako ja. „Ani mne,“ odpovedal Roman, čo ma vrátilo naspäť do reality. „A do toho všetkého, mám od zajtra zaracha. Podľa mamy som strašne zbil svoju sestru. Pravda však je, že som do nej len štuchol a ona sa hneď rozrevala. Niekedy mi vie poriadne liezť na nervy.“ „Bárií?“ štuchla do mňa ďalšia z nich. „Máš perfektný lesk na pery, kde si ho kúpila?“ Stála som tam a len som s údivom sledovala, ako rozoberajú problémy, aké máme ja, moje kamarátky a vlastne všetci v mojom veku. Cítila som sa medzi nimi naozaj ako doma vo svojej škole. Keď sme sa konečne rozlúčili, bolo už neskoro. S Adamom sme si dohodli tréning a odprevadil ma domov. Koniec koncov, po celom dni som zaspávala s dobrým pocitom.

Na druhý deň po škole sme sa stretli v sále. Prezliekla som sa a začali sme trénovať. Adam mal neuveriteľne dobrý výraz pri tanci, tréner ho aj hneď pochválil. Plánovala som sa ani nezadýchať, ale opak bol pravdou. Už po desiatich minútach som nevládala, lebo Adamovo tempo bolo rýchle a ja som mu nestíhala. Čo by som však bola za partnerku, keby som sa hneď vzdala! V hlave som si zaumienila, že budem každý deň trénovať, aby som mu stačila. S takýmto odhodlaním som odchádzala zo sály, keď ma v tom prepadli výčitky. Ved' ja som Adamovi na začiatku nedávala ani najmenšiu šancu. Cítila som sa hrozne. Asi som musela na chvíľu zastať, lebo moje myšlienky prerušil mierny stisk ruky. Otočila som sa a zbadala Adama. Vycítil, že sa trápim. „Viem, že si nemala veľké očakávania, keď si zistila, že som vozíčkar. A že si si myslela, že takí ako ja žijeme divný život. Aspoň väčšina ľudí si to myslí. Nie je to však úplne tak. Síce žijeme trochu inak ako vy, ale to neznamená, že neriešime také isté problémy ako ľudia v našom veku. Aj keď nemôžeme chodiť, nič podstatné nám nechýba. Ved' sa pozri na dúhu. Je prekrásna. Všetci ju obdivujú. A mala si niekedy pocit, že jej niečo chýba? A všimla si si vôbec niekedy, že v dúhe chýba čierna? Prečo? Ved' aj to je farba. Mala by v dúhe byť. Ale napriek tomu, že tam nie je, je nádherná! Nemyslíš?“ pozrel sa na mňa celý rozžiarený. Ja som ho počúvala v nemom úžase. Mal pravdu. Úplnú pravdu.

„A – a – áno. Je prekrásna,“ Adam bol naozaj skvelý človek a naozaj mu nič nechýbalo. „Si vlastne úplne super kamarát. Aj tanečný partner, len budem musieť zamakať, aby som ti stačila!“ odpovedala som a z chuti sme sa obaja zasmiali.

2. MIESTO: ALFRÉD MARTIN KRAJŇÁK

Toto je príbeh, ktorý sa stal dávno pradávno, keď bolo všetko inak.

Kde bolo, tam bolo, za tromi horami, za tromi dolami, keď sa piesok lial a voda sypala, stal sa tento príbeh.

Kedysi dávno žila jedna mačka, ktorá mala meno Micka. Vtedy boli všetky mačky ešte iba biele, hnedé, strakaté, ryšavé alebo sivé. Ale čierna nebola ani jedna. Micka bola celá biela a veľmi múdra mačička. Žila na veľkom a peknom statku. Prišla k jej majiteľom nedávno, no oni k nej boli veľmi milí a starali sa o ňu, akoby ju poznali odnepamäti. Ona im za ich starostlivosť na farme, chytala všetky myši.

Jedného dňa sa Micka zatúlala. V ten deň ráno pršalo, a preto si premočila kožušok. Kvôli tomu začala hľadať úkryt pred dažďom až prišla k jednému starému domu. Celá zmáčaná zistila, že sa tam tiež schovalo ďalšie zvieratko. Bola to mačka, ktorá mala na tú dobu veľmi nezvyčajné meno. Volala sa Lily.

Dážď bol silný a lialo bez prestania, a tak, aby si skrátili chvíľu, začali sa spolu rozprávať. Zhovárali sa o všelijakých mačacích dobrodružstvách.

Keď dážď prestal bičovať zem a pomedzi mraky prenikli slnečné lúče, obidve mačičky vykukli spod striešky menšieho domu a uvideli nádhernú pestrofarebnú dúhu. Keď sa sušili po daždi, Micka sa zapozerala na dúhu. Uvidela tam červenú, oranžovú, žltú, zelenú, modrú, tmavomodrú a fialovú farbu. Bola to ešte doba, keď sa v dúhe nachádzala aj čierna farba. Ale v tej dobe neboli vôbec také dúhy, aké ich poznáme dnes, mali totiž obrátené poradie farieb. A práve čierna, bola najvýraznejšia farba celej dúhy. Prekrásne sa trblietala. Micke sa tak náramne páčila, až sa rozhodla, že chce mať práve takýto kožušok. Preto sa vybrala na cestu a začala šplhať po dúhe. Jej nová kamarátka sa rozhodla, že chce ísť s ňou. Ako postupne šplhali po dúhe, tak si pomáhali. Nakoniec sa dostali až k čiernej farbe. Micka premýšľala, ako ju dostane na seba, no v tom sa pošmykla a chvost sa jej zamotal do dúhy. Vďaka tomu, že ráno pršalo, a Micka bola ešte stále trochu mokrá, tak sa do jej krásneho bieleho kožuška dostala všetka čierna farba.

Obidve mačičky boli až dokonca života najlepšie kamarátky. Odvtedy už sú aj čierne mačky a v dúhe už nikto nikdy nevidel čiernu farbu.

3. MIESTO: BORIS GAMRÁT

V malej dedinke na západnom Slovensku práve pršalo. No čo to? Hneď po daždi si slniečko vytancovalo na oblohu a svojimi lúčmi začalo ohrievať zem. V istom dome žil prvák Adam. Jeho ocko si všimol, čo je na oblohe, a Adama zavolať na balkón. „Adamko, vidíš, čo je tam hore na oblohe?“ spýtal sa ocko. „Samozrejme, že áno,“ odpovedal Adamko. „Super! Vieš, čo to je?“ opýtal sa ocko. „Hmmm,“ Adamko stíchol a hlboko sa zamyslel. „Och, jasné, veď je to dúha!“ „Áno, správne! Nie je nádherná?“ opäť sa pýta ocko. „Áno ocko, veľmi, ale mám jednu otázku,“ odpovedal Adamko. „Akú?“ opýtal sa ocko zvedavo. „Prečo nie je v dúhe čierna?“ spýtal sa Adamko hlasne. „Och, to je dlhý príbeh,“ odpovedal ocko. „Prosím, povedz!“ prosil Adamko. „Dobre teda, keď tak chceš, poviem ti ho.“

V dávnych dobách žila čarodejnica menom Filoména, no aj keď bola čarodejnica, bola veľmi milá a štedrá so svojimi čarami. Jedného dňa sa rozhodla, že vytvorí dúhu. Nikto nevie prečo, ale bolo to jedno z jej posledných významných kúziel, pretože už bola v tom čase stará. Pôvodne mala dúha aj čiernu farbu a každá farba niečo symbolizovala. Červená – silu, oranžová – nadšenie, žltá – radosť, zelená – nádej, modrá – inšpiráciu, fialová – ambíciu a čierna – smrť. Vždy keď bola dúha na oblohe, cítil si to, čo symbolizovala tvoja obľúbená farba.“ „Ale oci, čo keby bola tvoja obľúbená farba čierna? Zomrieš snáď?“ skočil Adamko otcovi do reči. „Nie, synak, to určite nie. V tých časoch bolo dokonca v niektorých domácnostiach zakázané mať čiernu ako obľúbenú farbu, navyše čierna nie je veľmi obľúbená farba. Prinajhoršom by si sa cítil tak trochu choro. Tak či tak, ľudia s tým boli celkom spokojní.“

Prešlo asi 100 rokov a z dediny, kde žila Filoména, sa stalo obrovské kráľovstvo. Kráľom bol krutý tyran, ale nielen to. Keďže už starel, rozhodol sa, že chce žiť navždy. Zavolať svojich čarodejníkov a radili sa, ako by sa to dalo uskutočniť. Keďže čierna v dúhe symbolizovala smrť, povedali si, že keby ju z dúhy vymazali, kráľ by mohol žiť navždy. Kráľovi čarodejnici zaútočili na dúhu ich mágiou a úspešne čiernu vymazali. No dostali opak toho, čo chceli. Aj keď bola Filoména už dávno mŕtva, jej mágia bola nesmrteľná. Rozzúrene začala jej mágia hádzať na kráľovstvo balvany, v kráľovstve boli samé zemetrasenia a vypukol obrovský hladomor, ktorý prišiel spolu aj s hrôzostrašným morom. Nakoniec umrelo kvôli kráľovi veľa ľudí. Aj on sám. Aj keď bola Filoména mágia silná, sama sa nevedela opravovať. Na to potrebovala Filoménu, no tá už dávno zomrela. A tak dúha zostala poškodená a bez čiernej farby.“

„Aha! Toje zaujímavé, ocko. Nevieš, kde je tá dedina, aby sme ju niekedy mohli ísť navštíviť?“ „Nikto nevie, synak.“

„Chlapci! Kde ste? Už je hotový obed!“ zakričala z dolného poschodia mama. „Pod, Adam, podme jesť!“ rozkázal ocko. „Dobre, ocko, podme!“ odpovedal Adamko.

3. MIESTO: GABRIEL GALLAY KRÁĽOVSTVO FARIEB

Bolo raz jedno kráľovstvo plné farieb. Prekypovalo nádherou, pestrosťou a hrejivým pocitom. V srdci kráľovstva stál palác, ktorý nazývali Dúha. V ňom sídlilo sedem vládkyň: Červená, Oranžová, Zelená, Žltá, Modrá, Fialová a Indigo. Každá z nich mala svoje jedinečné vlastnosti a osobnosť. Pod ich spoločnou vládou kráľovstvo dlhodobo prekvitalo. No jedna vládkyňa medzi svojimi sestrami chýbala. Áno, Čiernu by ste medzi vládkyňami márne hľadali. Prečo tam nebola? Ani vtedajší obyvatelia kráľovstva nepoznali odpoveď. Jedni si mysleli, že Čierna sa veľmi stránila ostatných farieb, a preto ju z dúhy vynechali. Druhí sa nazdávali, že Čierna závidela ostatným farbám ich pestrosť a nepridala sa k nim. Pravý dôvod neprítomnosti čiernej vládkyne však poznali iba jej farebné sestry.

Pradávno, keď bolo kráľovstvo ešte mladé a palác sa iba staval, bola aj Čierna jednou z vládkyň. Ich spolužitie sa uberalo dobrým smerom, až kým sa jedného dňa neobjavila neznáma Temnota s obrovskou tajuplnou mocou, ktorá chcela všetko pohltiť. Vtedy sa osem farebných vládkyň rozhodlo proti Temnote bojovať. Bojovali dlho, dni, celé týždne, ba až mesiace, ale nedokázali nad Temnotou zvíťaziť. Keď sa už všetka nádej zdala márna, Čierna sa rozhodla využiť svoju farbu a obetovala sa pre kráľovstvo. Uväznila Temnotu v sebe. Aby kráľovstvo pred Temnotou ochránila, musela s ňou odísť preč. Tak odvážnym skutkom a obeťou svoje kráľovstvo farieb zachránila.

Po vyhratej bitke zvyšných sedem farieb vyhlásilo Čiernu za hrdinku a tichého ochrancu, ktorý sa nebál všetko obetovať pre druhých. Ako spomienku na Čiernu stvorili ostatné vládkyne tiene. A tak, keď do dažďových kvapiek zasvieti slnko a vznikne dúha, čierna farba síce chýba, ale ako strážca sprevádza každého, na koho slnečný lúč dopadne.

NÁZOV: LITERÁRNE KOŠICE, 29. ROČNÍK
PODNÁZOV: ZBORNÍK OCENENÝCH PRÁC
ZOSTAVILA: Mgr. VERONIKA PAČUTOVÁ
ZODP. REDAKTORKA: PhDr. KAMILA PREXTOVÁ, MBA
VYDAVATEĽ: KNIŽNICA PRE MLÁDEŽ MESTA KOŠICE
ROK VYDANIA: 2024
POČET STRÁN: 53
ISBN: 978-80-89161-80-5

NEPREŠLO JAZYKOVOU ÚPRAVOU

